

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Reagan želi senatno potrditev raketne pogodbe med ZDA in ZSSR — Posebnih novih gospodarskih in političnih potez ni

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Reagan je na skupnem zasedanju zveznega kongresa v ponedeljek zvečer podal svoje zadnje od ustave zahtevano poročilo o stanju Unije. Njegov govor je bil prenašan po televiziji.

Dobro poučeni viri v Beli hiši, ki so bili že vnaprej seznanjeni z vsebino Reaganovega govora, so dali novinarjem vedeti, da bo predsednik predvsem poudaril željo, da bi zvezni senat po sicer temeljiti analizi in razpravi vendar dokaj hitro ratificiral pogodbo o odpravi raket srednjega in kratkega dosega, ki sta jo decembra lani podpisala Reagan in sovjetski voditelj Mihail S. Gorbačov. Reagan je zagovarjal pogodbo in zanikal, da utegne škodovati ameriški nacionalni varnosti, kar menijo nekateri konservativci v republikanski stranki.

Predsednik je tudi branil svojo politiko do Nikaragve in dejal, da zaslužijo kontras uporniki nadaljnje podpiranje s strani zveznega kongresa. Ti kontras so edini vzrok, meni Reagan, da sedaj kažejo sandinistični voditelji vsaj navidezno pripravljenost na demokratične reforme. Novih gospodarskih programov predsednik ni nanizal, zavedajoč se, da je že v zadnjem letu svojega predsednikovanja.

Ratifikacijski proces za raketno pogodbo med ZDA in ZSSR — Dva senatna odbora bosta igrala ključno vlogo

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je senatni odbor za zunanje zadeve pričel ratifikacijski proces glede ameriško-sovjetske raketne pogodbe. Prvi je pričal državni sekretar George P. Shultz, ki je pogodbo seveda močno branil. Pričakujejo, da bodo zasliševanja prič — tistih, ki pogodbo podpirajo kot tudi tistih, ki ji nasprotujejo — trajala dobre štiri tedne. V Beli hiši sicer niso v skrbeh, da bi senat pogodbo zavrnil, bojijo se pa, da bi utegnili senatorji dodati nove člene oziroma pogoje, ki bi lahko bili nesprejemljivi za ZSSR.

Kritičnejše bo razpoloženje v senatnem odboru za vojaške zadeve. V tem odboru so senatorji dokaj konservativnejši in tudi bolj nezaupni do Sovjetov. Tako bo moral med drugimi pričati direktor CIA o tem, ali so Sovjeti kršili predpise prejšnjih pogodb na področju oborožitve. Zanimivo je to, da so sorazmerno bolj navdušeni za pogodbo ravnno liberalci v senatu, predvsem seveda demokrati, bolj zadržani pa so republikanci, ki sicer Reagana stalno podpirajo.

Sandinisti sestrelili letalo, ki je prevažalo opremo za kontras gverilce v Nikaragvi — Štirje člani posadke ubiti

MANAGUA, Nik. — Sandinistične sile so sestrelile tovorno letalo potem, ko je letalo odvrvalo precej opreme čakajočim kontras upornikom v Nikaragvi. Pri padcu letala so bili ubiti štirje člani posadke, peti pa je preživel in so ga ujeli sandinisti. Ta je govoril z novinarji in jim povedal, da mu je ime Alejandro Sanchez Herrera, da ima 25 let, in da je prepričan o tem, da so bili drugi člani posadke v službi CIA. Povedal je tudi, da sta dva člana posadke skočila iz padajočega letala s padali. Sandinisti ju še iščejo. Menda na letalu ni bilo nobenih Američanov.

Nikaragveški predsednik Daniel Ortega je trdil, da so ZDA v ozadju afere. Letalo je

prišlo iz Hondurasa, Honduras pa sodeluje v mirovnem načrtu za Srednjo Ameriko. Tako je Honduras po Ortegi kršil predpise mirovnega načrta, katerega je sam pomagal izdelovati.

V zveznem kongresu napreduje kompromisna rešitev glede ameriškega financiranja aktivnosti kontras. Po tem načrtu naj bi kongres odobril le nekaj nevojaške pomoči za kontras, ostali denar pa naj bi čakal na izid mirovnega procesa, ki je sedaj v teku. Vodja demokratične večine v predstavniškem domu kong. James Wright je dejal, da bi bil morda pripravljen glasovati za tak kompromis. V Beli hiši se zavedajo, da kongresniki niso pripravljeni glasovati za nadaljevanje pošiljanja vojaške pomoči v času, ko potekajo mirovna prizadevanja. Zato je pristala na kompromis.

Ameriški Judje pritiskajo na Izrael zaradi trdovratne izraelske politike do Palestincev v pasu Gaza in zasedeni Cisjordaniji

JERUZALEM, Izr. — Predsednik izraelske vlade Jitzak Šamir je sprejel skupino vodilnih ameriških Judov, ki so nanj pritiskali, naj vendar kaže zmernejše stališče do Palestincev in do možnosti pogajanj z arabskimi državami. Ameriški Judje so prišli v Izrael, ker so zaskrbljeni nad posledicami, ki jih ima kruta izraelska politika do palestinskih demonstrantov na ameriško javno mnenje. Po srečanju je Šamir dejal, da je seveda pripravljen srečati se z arabskimi voditelji javno ali tajno, vendar je še vedno proti mednarodni mirovni konferenci o Srednjem vzhodu.

Da bi ublažili negativno reakcijo v ZDA, bodo Izraelci poslali v Združene države ekipo vplivnih osebnosti, ki bodo skušali napraviti pozitivnejši vtis in zavrniti rastoče nezadovoljstvo do izraelske politike, ki ga je čutiti zadnji čas celo v zveznem kongresu. Vendar je tudi res, da so redki tisti ameriški politiki, ki so pripravljene Izrael javno kritizirati zaradi postopkov zoper Palestince. V debati, ki so se je udeležili v nedeljo demokratični predsedniški kandidati, ni bil nihče preveč oster do Izraela, z izjemo Jesseja Jacksona.

— **Kratke vesti** —

Las Vegas, Nev. — V tem mestu je skupina 20 sovjetskih znanstvenikov, ki si bodo ogledali doslej strogo tajne ameriške naprave, povezane s podzemeljskimi jedrskimi poskusi. Pred dvema tednoma je skupina ameriških strokovnjakov obiskala sovjetske objekte v Semipalatinsku, v srednji Aziji. Tam izvedejo Sovjeti namreč svoje podzemeljske jedrske poskuse.

Port-au-Prince, Hajti — Univerzitetni profesor Leslie Mangat naj bi bil zmagal na predsedniških volitvah, ki so bile 17. januarja. Mangat naj bi prejel 50,3 odstotka vseh oddanih glasov. ZDA, Kanada in druge države pa ne priznavajo veljavnosti volitev, ker menijo, da niso bile svobodne.

Beijing, Ki. — V železniški nesreči v južni Kitajski je umrlo 90 potnikov, 66 pa je bilo poškodovanih.

Phoenix, Ariz. — Guverner Arizone Evan Mecham ima pet dni, v katerih lahko poda ostavko ali pa mora pred volivce na izrednih volitvah. Mecham je jezil mnoge, ko je ukinil državno praznovanje praznika Martina L. Kinga, sedaj je obtožen nepravilnosti v zvezi s financiranjem svoje kampanje za mesto guvernerja.

Iz Clevelanda in okolice

Lepo uspeli prireditvi—

Preteklo soboto zvečer je Slovenska pristava imela svojo tradicionalno Pristavsko noč v SND na St. Clair Ave. Dvorana je bila polno zasedena.

Preteklo nedeljo pa je imela Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti svoje kosilo, ki je tudi imelo zelo dober obisk.

Čitalnica še diha—

Preteklo nedeljo popoldne so se zbrali v prostorih Čitalnice v SND na St. Clair Ave. prijatelji te ustanove, ki je aktivna že več kot 80 let. Izvoljen je bil nov odbor in sicer: preds. dr. Rudolph M. Susel, podpreds. Joseph Valenčič, tajnik, blagajnik in knjižničar Franc Kovačič, zapisnikar Vili Zadnikar, nadzorni odbor pa Frank Lovšin, Mollie Frank in Jennie Antloga.

Hvala!—

»Prisrčno bi se rad zahvalil neznanemu dobrotniku za lepo darilo ob priliki božičnih praznikov. Bogu je gotovo znana plemenita duša, meni pa tudi. Obenem naj prejmeta zahvalo društvu sv. Jožefa št. 169 KSKJ in pa DSPB v Clevelandu za njun velikodušen dar. Kako ogreje človeka zavest, da ni popolnoma pozabljen!

Anton Abolnar
Slovenski dom za ostarele

Novi grobovi

William J. Millavec

V petek, 22. januarja, je v Wickliffe Country Place negovališču na posledicah srčne kapi umrl 74 let stari William J. Millavec, prej živeč v Euclidu, mož Frances A., roj. Rode, oče Margot A. Klima (pred leti urednica angleškega dela Glasa ADZ), Susan M. in Williama A. (Kalif.), 2-krat stari oče, brat Alvin, Rose Grmsek, Mildred Hrovat, Anne, Vere Griffith ter že pok. Mary Novak, Franka, Emme, Augusta in Andrewa. Pokojni je l. 1947 ustanovil trgovino Time Hardware na E. 123 St. in Superior Ave. in jo vodil do l. 1961, ko je trgovino uničil požar. Nato je ustanovil in vodil Utility Wire Products Inc. na E. 49 St. in Superior Ave. in to podjetje vodil do svoje upokojitve l. 1980. Bil je član ADZ št. 38. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda, 21900 Euclid Ave., danes, v torek, v cerkev sv. Viljema dop. ob 9.30 in od tam na pokopališče Vernih duš. Družina bo hvaležna za darove v pokojnikov spomin The American Heart Association.

Mary A. Novinc

V četrtek, 21. januarja, je v Richmond Hts. bolnišnici umrla 80 let stara Mary A. Novinc s Cary Jay Blvd., na Rich-

(dalje na str. 4)

Upokojenci S.P.—

Seja Kluba upokojencev Slovenske pristave bo v četrtek, 28. januarja, ob 2. uri popoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vsi člani vabljeni! Dobrodošli so tudi novi člani.

10-letnica godbe na pihala—

Dne 6. februarja praznuje USS godba na pihala svojo 10-letnico s programom v SND na St. Clair Ave. Vstopnice po \$12.50 (vključena je večerja) dobite, ako pokličete 481-7512.

Pustna zabava—

Dramatsko društvo Lilija priredi Pustno zabavo z večerjo v soboto, 13. februarja, ob 7. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci. Vstopnice (\$12): Avgust Dragar (943-5211), France Hren (531-6196).

Za Dukakisa—

Ohijski demokratični kongresnik slovenskega rodu Dennis Eckert se je opredelil za demokratičnega predsedniškega kandidata, guvernerja Massachusettsa Michaela Dukakisa. Tako Eckert kot Dukakis pripadata liberalni struji stranke.

Gostovanja—

Pri clevelandskem odboru za kulturne izmenjave se pripravljajo za možno gostovanje glasbene skupine s Koroškega. Skupina bo na gostovanju po Kanadi in bo menda prišla v Cleveland v prvem tednu aprila. Glasbeniki pripadajo Zvezi slovenskih organizacij, to je levičarski struji koroških Slovencev, z njimi bo menda prišel ljubljanski humorist »Rifle«, ki je že bil tu.

Srbska folklorna skupina, o kateri smo pisali pretekli petek, je že napovedana za gostovanje v Ohio Theatre v središču mesta (Playhouse Square) sredi marca. Vstopnice so po \$23.50 in \$18.50. Menda imajo plesalci jugoslovanski program, tako vključujejo tudi nekaj slovenskih plesov. Bomo še poročali.

Škof Lenič v Novi reviji—

Obveščeni smo, da je v zadnji številki Nove revije iz Ljubljane članek, ki temelji na spomine škofa Leniča. O tem članku so govorili Ljubljančani, ki so prišli na znanstveno zborovanje v Bostonu prejšnji november. Ko bomo dobili kopijo članka, ga bomo posredovali bralcem.

VREME

Oblačno danes z verjetnostjo snega do 4 inčev ali več. Najvišja temperatura okoli 20° F. Pretežno oblačno jutri z najvišjo temperaturo okoli 18° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece

Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28

Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 - year; \$21.00 - 6 mos.; \$18.00 - 3 mos.

Canada:

\$45.00 - year; \$30.00 - 6 mos.; \$20.00 - 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 7 Tuesday, January 26, 1988

Anschluss

Mala nemška republika Avstrija s svojimi 7,5 milijoni prebivalcev mi gotovo ni tako pri srcu, da bi o njeni komaj pretekli medvojni zgodovini razpravljali, niti ob času, ko bo praznovala petdesetletnico priključitve k Hitlerjevemu rajhu dne 11. marca 1938. Dobro so mi še v spominu vidni znaki presenečenja in skrbi slovenskih političnih pa tudi nepolitičnih ljudi, ko se je na vrhu Karavank pojavil kljukasti križ. Germanski preostanek mogočnega habsburškega imperija, kateri je propadel l. 1918 prav zaradi svojega oholega nacionalizma, je kruto zatiral slovenski narod in mu ni dovolil svobodnega razvoja pod svojo komando.

Ko bi znotraj meja sedanje Avstrije ne ležala za slehernega Slovenca sveta zemlja nekdanje Karantanije, ideala srednjeveške države, in ko bi preostali naši narodni bratje še danes ne živeli na tem ozemlju pod zagrizeno nemško knuto, bi se o vsem tem ne splačalo pisati. Dejstva pa so drugačna, a v tem je smisel mojega pisanja za 50-letnico **Anschlussa**.

Avstrijski Nemci so bili po mojih lastnih izkustvih med vojno in nacistično okupacijo v ogromni večini navdušeni in bojevitih nacisti, ki so v nekaterih ozirih celo prekašali Pruse. Dobro mi je še v spominu, kako je bil kršni Prus (Prusi so bili najbolj nestrpna in bojevita skupina v nemškem rajhu), kako torej je bil Pruski nacist mnogo strpnejši od avstrijskega, a ta je pa imel v okupirani Sloveniji popolno oblast v svojih rokah. Gauleiter Rainer in njegova desna roka Roesser sta bila Avstrijca, kakor so to bili tudi skoraj vsi drugi vodilni nacisti v okupirani naši domovini.

Kakšno divje navdušenje je vladalo v Avstriji dne 11. marca 1938, ko je bila uradno proglašena priključitev dotlejnje suverene države k nemškemu rajhu. Skoraj bi človek, ki je to epizodo sam doživel, mogel upravičeno reči, da so avstrijski Nemci ponoreli od vzhičenja in gromkega veselja. A kaj se je dogodilo komaj pet let pozneje? Amerika, Anglija in Sovjetija so l. 1943 proglasile Avstrijo za prvo žrtev nemškega nacizma, ki jo je treba obravnavati kot tako s posebno dobrohotnostjo, da bi se ntil med Avstrijci upor zoper nacizem in s tem pospešila zmaga zaveznikov nad Hitlerjem. Kakšna ogromna politična napaka! Ta izjava je služila avstrijskim Nemcem, da so se za njeno važno vsebino samo skrili, ko je bilo treba dajati račun za vojne zločine (Nürnberg) in nositi posledice teh zločinov, kot je to vzela nase Zahodnonemška republika. Avstrijci pa so izšli kot nedolžne device iz onega pekla, brez sleherne odgovornosti in brez vsake obveznosti, da bi plačevali reparacije.

Dogodki okrog Anschlussa so pahnili tiste patriočne Avstrijce, ki so se priključitvi odločno upirali, a so bili v komaj vidni manjšini, v težke čase. Med nje spada avstrijski kancler tistega časa Dollfuss, ki je junaško branil suvereno neodvisnost svoje dežele. Po postavi majhen mož, a velik v volji in dejanju pri vodstvu svoje domovine, je moral svoje prepričanje plačati z golim življenjem. Nacisti so ga eno-

IZ NEWYORŠKE PROSVETE

Prvo uro v novem letu smo posvetili naši mladini. Prejšnja leta smo izbrali za vzornike mlade fante, junake, topot pa smo imeli na sporedu resnični zgodbi dveh deklet — prva Karen, junakinja brez primere, druga Midori, violinistka brez para. Kakšni zvezdici! Vredni, da ju mladina posnema!

Uro je začela mlada, nadarjena pianistka Vanessa Solar. Igrala je krajši komad »Für Elise«.

Za njo je Marija Burgar recitala zgodbo male Japonke Midori. Ko je bila stara 3 leta, je že igrala na violino, 6 let stara je nastopila na koncertih, 8 let stara je prišla v Ameriko, dobila štipendijo (scholarship) na newyorški šoli za glasbo Juilliard School of Music. Cela Amerika pa je zvedela zanjo, ko je igrala na glasbenem festivalu Tanglewood, ki ga je dirigiral ameriški komponist Leonard Bernstein in je bil prenašan na TV. Med igranjem ji je dvakrat počila struna na violini. To je ni prav nič zbegalo. Obakrat si je sposodila drugo violino in igrala brez napake naprej. Na koncu so ji poslušalci divje ploskali, Bernstein pa je pred njo pokleknil in jo objel.

Od takrat je nastopila že na mnogih koncertih po Evropi, Aziji in Ameriki. Violino igra vsak dan več ur. Predanost, izredna nadarjenost, vztrajno vežbanje vsak dan so viri njenih uspehov.

In tako je v vsakem poklicu! »Brez muje, se še čvelj ne obuje!« so rekli modri ljudje na Gorenskem.

Nato so nastopili naši najmlajši — nežne cvetlice naše fare in prosvete.

Zupanov Jerry in David sta zapela pod očetovim vodstvom pesem »Moja dekle je še mlada« — mora biti res mlada, saj ima Jerry komaj 7 let! Deklice dve Vodlanovi in ena Zupanova pa so zapele »Ne bom se možila na strme vrhe«. Zelo verjetno jim res ne bo treba! Otroci in učitelj so zaslužili pohvalo in navdušeno odobravanje.

stavno v uradu umorili. Sledil mu je Kurt Schuschnigg, tudi nasprotnik Anschlussa, katerega so prisilili, da je od svojega mesta odstopil in nato pobegnil v inozemstvo in živel dalj časa tudi v Ameriki.

Mnogo huje je priključitev prizadela koroške Slovence. Bojevit avstrijski nacisti so jim pobrali vse njihovo narodno premoženje in ga proglasili za lastnino nemškega rajha. Uničili so vse kulturno delovanje in prepovedali uporabo slovenskega jezika, pa jim tudi to še ni bilo dovolj. Odvlekli so v nacistična taborišča cele družine in jih tam maltretirali. So to znane stvari, o katerih se je že veliko pisalo. Vso gornjo proti koroškim Slovencem so imeli v rokah avstrijski nacisti, pa jih nihče nikoli ni poklical na odgovor zaradi one trapaste izjave zaveznikov o »prvi žrtvi«.

Po-nacistična Avstrija po petdesetih letih še vedno javno nakazuje nacistično mentaliteto zlasti tiste skupine svojih državljanov, ki se zbirajo v Freiheitspartei. Njihov voditelj Haider, zagrizeni sovražnik vsega kar je slovensko, ne da miru in se stalno zaletava v pravice Slovencev na vseh področjih javnega življenja, zlasti v dvojezično šolstvo. In je ni oblasti v sedanji Avstriji, ki bi temu nestrpnežu pristrigla nacistične peruti. Po svetu, tudi med vodilnimi krogi svetovnega javnega mnenja še vedno prevladuje teza, da je bil Anschluss »žrtev«, na pa navdušena volja avstrijskega ljudstva. Avstrijo imajo za zgled svobodoljubne, ljubke in

(dalje na str. 3)

Alkohol je uničil že mnogo ljudi, razdril zakone, onesrečil družine in povzročil mnogo več gorja, nesreč in žrtev kakor vse vojne sveta. To nam je povedal in posledice prekomernega uživanja opisal Tone Jenko.

V odmoru smo pozdravili v svoji sredi prof. Jožeta Puša iz Zahodne Nemčije, nečaka našega neumornega uvodničarja dr. Ludvika Puša. Ta je pred kratkim praznoval 92-letnico rojstva in prestal operacijo v bolnici. Čim se je vrnil domov, je začel pisati. Pozdravili smo tudi Vladota Sodina, bankirja iz Ljubljane in njegovo ženo, živahno Gorensko z Jesenic.

Častitali smo dvema Tončkama in dvema Tonetoma iz Banikove družine, Tonetu Jenku, Tonetu Osovniku in Tončki Delak. Vsi so imeli god! Bil je dan sv. Antona prešičkarja! (Tako so rekli na Gorenskem!)

Drugi del je začela Elizabeth Solar. Igrala je krajši komad »Moonocurna«. V začetku je bila malo nervozna, a se je kasneje znašla. Ni čuda! Skladba ni bila ravno lahka!

Nato je Breda Vodlan recitala »Miškine želje«, njena mama Silva pa prelepo zgodbo junaške Karen, ki je iz goreče hiše rešila sestro in bratca. Pri reševanju je ogenj zajel tudi njo, 80% njenega telesa je bilo ožganega in zdravniki so ji dali samo 10% možnosti, da preživi. Po več operacijah in mesecih bivanja v bolnici je ozdravela. Izgubila pa je vse prste in brazgotine so ji ostale po obrazu in vsem telesu. Predsednik Reagan jo je odlikoval v Beli hiši z medaljo za hrabrost. Junaška deklica jo je zaslužila!

Uro so zaključili Delakovi.

Mali Sergej je lepo, jasno in brez naglase deklamiral pesem »Kralj Matjaž«, Kati pesem »Prvi sneg« in Alenka »Štirje popotniki«. Pohvala zaslužijo otroci, pa tudi mama Tončka, ki jih je za nastop pripravila.

Tako je nastopilo na uri 11 otrok in samo trije odrasli. Poleg slovenske šole, ki jo vo-

dita vsak mesec dvakrat ga. Pucova in Pfeiferjeva, prispevajo tudi prosvetne ure svoj skromni delež, da ohranjajo med našo mladino slovenski jezik in tradicije. Pohvalo zaslužijo seveda v prvi vrsti starši, ki otroke pripravljajo. Te pa ne slišijo nikoli, pač pa kritiziranje in nauke. Kakor jaz mislijo tudi oni: »Kritizirati je lahko, delati pa malo težje.«

Dr. Zdravko Kalan

Samo v New Yorku...

Dve resnični zgodbi — prva za pouk, druga za smeh.

I.

V naši okolici je imel starejši Italijan delikatesno trgovino. Kupcem ni stregel, bil je vedno pri blagajni ob izhodu. Mene je dobro poznal, ker sva včasih »rekla kakšno« po italijansko.

Nekoč sem plačal račun s popolnoma novim desetakom. Nagnil se je k meni in tiho vprašal: »Kdaj si ga pa naredil?«

Takoj sem se znašel in odgovoril: »Ponoči.«

»Potrebuješ pomočnika?«

»Ne! V tem podjetju delaš brez pomočnikov. Poizkusi!«

»Bom poizkusil,« je odgovoril popolnoma resno.

O katoliških in državnih praznikih je imel trgovino zaprto. Zaprto jo je imel tudi v ponedeljek. Tega nisem vedel. Zvedel sem šele, ko sem hotel nekaj kupiti v ponedeljek.

Ko sem bil dva dni kasneje v trgovini, sem ga vprašal: »Bil sem v ponedeljek tu, pa je bila trgovina zaprta. Kako to?«

»Ti delaš 5 dni na teden. Jaz pa tudi! Kar misliš kupiti v ponedeljek, lahko kupiš v soboto, ko je trgovina odprta. Tudi mi hočemo imeti nekaj od življenja.« To je govoril angleško, nato pa se nagnil k meni in rekel: »Se vive soltanto una volta!« (Živiš samo enkrat)

Mož je imel prav. Zdaj že počiva v božjem varstvu. Njegovo trgovino vodi sin, ki hodi v vseh ozirih po očetovih stopinjah.

II.

Ko sem se v vagonu vsedel in razgledal, sem videl, da je sedela skoraj nasproti meni zamorka srednjih let. Bila je tako debela, da je zasedla dva sedeža. Poleg sebe na klopi je imela torbico, iz katere je jemala kar naprej črtala za ustnice, oči, nos, barve vseh vrst, krtačke in kar naprej nekaj barvala okoli oči, ust, nosa, krtačila in zopet barvala. Ves čas je imela v eni roki veliko ogledalo.

Poleg mene je sedel starejši gospod. Vozili smo se že najmanj 10 postaj in olupševanja še ni bilo konec.

»Le kam gre, da se ji je trebalo tako mazati?« me je vprašal.

»Mislim, da je povabljen v Belo hišo,« sem odgovoril.

»O, to pa ne! ... Jackson še ni predsednik.«

Oba sva se gromko zasmejala.

Z.K.

Teološki tečaj za študente in izobražence v Ljubljani in Mariboru

Letos je bil že enaindvajseti po vrsti. Prireditelji tečaja, Medškofijski odbor za študente, si je medtem nabral skušnje in posreči se mu vse bolj načrtno posegati po aktualnih temah, ki zadevajo slovenskega katoliškega izobražence in študenta. Splošni naslov letošnjih predavanj je bil Čas in njegova znamenja. Tečaj traja deset večerov na Teološki fakulteti, letos je prvič istočasno potekal tudi v Mariboru.

Že med tečajem samim so prihajale na odbor prošnje, da bi ga prenesli še kam drugam. V okrnjeni obliki ga bodo ponovili na kakih dvajsetih krajih po Sloveniji. To je prav gotovo nepričakovano zanimanje, ki nima primere dosedaj ne v cerkvenem ne v ostalem družbenem življenju na Slovenskem. V naslednjem povzemamo zapiske voditelja tečaja **dr. Janeza Grila**, ki jih je objavila Družina.

Poštenje ni suknja, ki jo poljubno zamenjamo z ozirom na vreme. Tako je poudarjal **dr. Vinko Potočnik** v predavanju o globoki krizi naše družbe. Ljudje so zgubili občutek za jasno mejo med dobrim in zlim. Nejasnost v tem poraja negotovost in mladini ovira moralni in osebnostni razvoj. Ljudje si ne upajo verjeti ničesar več. Verni ljudje imamo zato v naši družbi velike naloge s poudarjanjem in zvestobo jasnim evangeljskim načelom o človeku kot svobodnem in odgovornem ustvarjalcu boljše človeške skupnosti.

O biogenetiki in življenju iz epruvete je razpravljal **dr. Vinko Škafar**. To so aktualna in težka vprašanja, ki jih ne moremo presojati brez moralnih osnov. Moralno dobro pa je le tisto, kar ne razvrednoti človekove osebnosti. Umetna oploditev, otroci iz epruvete, materice na posodo, banke zarodkov, materinstvo, ki se kupuje, vse to je treba podvreči moralnim načelom, da ne bi zlorabljali znanost in tehniko v svojo nesrečo. Človek nima absolutne pravice do otroka, ta je vedno in predvsem božji dar.

Ekološka vprašanja je obravnaval **dr. Hubert Požarnik** v prispevku Od česa bomo živeli jutri? Bogati pojedjo preveč, revni živijo na robu smrti, narava pa je vedno bolj zastrupljena. Moderna znanost pri-

naša več problemov, kot pa jih more razrešiti. Tehnika gospoduje nad človekom, namesto da bi bilo nasprotno. Potrebno bo preusmeriti šolanje, da bodo mladi naravnani na druge vrednote, kot so bili njihovi očetje.

Nadškof Šuštar se je ozrl v sodobni vrvež in analiziral, kaj nas danes vse izziva kot ljudi in kristjane. Našel je dogodke, družbene pojave, duhovne smernice in ljudi. Dovolj pošteno in pravilno se lahko na vse to odziva samo zrel, razgledan človek, ki je pripravljen na delo za narod, kulturo. Posebna skrb nam morajo biti mladi ljudje, ki danes komaj še ohranjajo vero v boljši svet. Dati jim moramo prostor v Cerktvi in v civilni družbi. Posebej je danes prizadeta družina. Prav tako moramo najti več pozornosti do bolnikov in ostarelih ljudi. Čut za človeka je najosnovnejše načelo pri odzivih na sodobne probleme v družbi in narodu!

Zdravnik **dr. Ludvik Vidmar** je obravnaval medicinsko plat sodobne kuge AIDS. V Mariboru je to temo obdelal **dr. Edvard Plazar**. Oba sta opisala bolezenske znake in nadaljnji razvoj bolezni v okuženem človeku. Navajala sta število obolelih in umrlih v Sloveniji. Bolezen pri nas ne napreduje, kar pa ne pomeni, da je nevarnost manjša. O nravnem vidiku bolezni je govoril **dr. Rafko Valenčič**. Ni pravilno govoriti, da je to božja kazen, pač pa nam daje dovolj krepko priložnost, da razmislimo o našem nravnem ravnanju. Človek se kaznuje sam, ko dela protinaravno. Do obolelih moramo imeti dobrototen človeški odnos.

Ustavne spremembe in pravni položaj Cerktve doma je prišel na vrsto v predavanju **Franceta Miklavčiča**. V novi Jugoslaviji je bila Cerktve ločena od države s prvo ustavo l. 1946. Predavatelj je poveljne odnose med njima razdelil v dobo sporov in dobo pogajanj. V prvi je bila Cerktve razglašena za razrednega sovražnika in škodljiva sestavina družbe. Pritiski na vernike so bili hudi. V letih 1951—1952 je bilo zaprtih med drugim nad 200 duhovnikov, tudi poznejša škofa Pogačnik 7 let in Lenič 8 let. Leta 1952 je Jugoslavija

prekinila diplomatske odnose z Vatikanom.

Obdobje pogajanj se je začelo v 60. letih. Obnovili so diplomatske odnose, marsikaj se je počasi urejalo v normalnejše sožitje. Cerktve pa še danes nima položaja pravne osebe in ne more imeti svojih organizacij, niti dobroteljnih ne. Neurejena ostajajo slej ko prej področja verske oskrbe bolnikov, ostarelih, vojakov, zapornikov.

Urednik Družine **dr. Drago Klemenčič** je predaval o zahtevi skupine „2000“, naj ustanovijo slovenski škofje samostojno slovensko škofovsko konferenco. Po cerkvenem pravu ni ovir, je ugotavljal predavatelj. Če bi do tega prišlo, bi to pomenilo povečanje samostojnosti Cerktve na Slovenskem. To bi podprlo tudi narodno zavest. To pa vsekakor ne bi pomenilo manj sodelovanja z ostalimi škofovskimi konferencami v Jugoslaviji. Prav gotovo je čas, da postavimo svoje samostojne ustanove.

K predavanju **dr. Antona Stresa** o miru in pravičnosti se je zgrnilo največ (kar 1500) poslušalcev. Predavatelj je podčrtal, da moramo kristjani pogumno nastopiti povsod kot javni zagovorniki vrednot, bodisi verskih bodisi splošno človeških. Zavzeti moramo stališča, ki se nanašajo na družbena, javna in politična vprašanja. Cerktve ima svoj moralni nauk, ki ima pravico do javnega zagovora. Cerktve ne nastopa s prisilo, ampak vse gradi na moči moralnega prepričevanja. Videti v tem boj za oblast je pristransko. Verska svoboda je merilo vseh drugih svoboščin.

V Cerktvi na Slovenskem se je počasi uveljavlja koncilsko mišljenje, je ugotavljal **Matjaž Puc**. Cerktve smo vendar vsi verniki, ne samo duhovniki, redovniki in škofje. Verniki smo premalo izobraženi in se premalo zavedamo svojega mesta v življenju Cerktve. Ne smemo več deliti življenja na tisto, ki se dogaja v cerktvi, in na drugo, ki je v ostalem javnem življenju. Letošnja sinoda škofov o laikih je spet poudarila pomen temeljnih živih občeštvev, ki so kvas Cerktve.

Beograjski nadškof **dr. France Perko** je govoril o sožitju narodov in s tem kultur, veroizpovedi, običajev, ... Svetovna človeška skupnost je sestavljena iz raznolikosti, ki je od Boga hotena. Kristusovo odrešenje prinaša človeku sožitje z Bogom, kjer smo v vsej svoji različnosti ena sama božja družina. Za kristjana je tako možno samo eno nravno načelo: dobro je vse, kar ljudi povezuje. Sleherna ideologija, ki oživlja nasprotno, je zla. Namesto revolucije, ki označuje nasprotnike za sovražnike, smo kristjani za civilizacijo ljubezni.

Druga zahteva je spoštovanje človekove osebnosti in njegovih temeljnih pravic. Krščanstvo je nekoč premalo odločno označilo družbeno zlo,

Sveta dežela je vedno manj sveta

»Dežela, kjer se je rodil Jezus, ne sme še naprej biti pozorišče nasprotij, krivic in trpljenja za tamkajšnje prebivalstvo. Prosimo vsemogočnega Boga, da v spor zapletene strani začnejo med seboj sodelovati, napravijo konec nasilju in najdejo pravično rešitev.« Te besede je papež izgovoril v trenutku, ko je Sveto deželo zajel nov val sovraštva in strahu. Sovraštva s strani arabskih Palestincev do izraelskega okupatorja in strahu s strani izraelskih oblasti, ki se bojijo, da bodo ob vstopu v novo tisočletje Judje manjšina v lastni državi.

Od tistega 29. novembra 1947, ko je glavna skupščina Združenih narodov s 33 glasovi proti trinajstim in desetim vzdrževanim odobrila resolucijo o delitvi Palestine v dve državi, arabsko in judovsko, je že minilo 40 let.

In sadovi te odločitve? Priča smo jim dan za dnem: arabske vlade nove izraelske države niso nikdar priznale. Izraelci pa ves čas niso hoteli ničesar slišati o ustanovitvi države za Palestince. Raje so se zatekli k zasedbi arabskih ozemelj (pas Gaze ob Sredozemskem morju, območje Cisjordanije na zahodnem bregu reke Jordana in Golansko območje nad Genezareškim jezerom). Skušali so zasedena območja prekri z novimi judovskimi naselbinami, arabsko prebivalstvo pa načrtno odstraniti.

Vsi mirovni poskusi velesil so dosedaj zaradi nepristopnosti ene in druge strani propadli. Arabci še vedno ne priznavajo Izraela in Izraelci se slej ko prej nočejo razgovarjati s predstavniki Palestincev in zavračajo mednarodno mirovno konferenco o Srednjem vzhodu.

Tako je 8. decembra lani nenadoma počilo na od Judov okupiranih ozemljih. V pasu Gaze, v vzhodnem Jeruzalemu in v Cisjordaniji so se pričeli neredi, ki še vedno trajajo. Značilno zanje je, da so šli na ulice mladi, ki obmetavajo izraelska vojaška vozila s kamenjem. Ne uporabljajo orožja, temveč se poslužujejo protestnih pohodov in množičnih nastopov.

Na vse to je izraelska vlada odgovorila z vojaško silo. Do sedaj je bilo že 38 mrtvih. Prišlo je do hitrih procesov, devet udeležencev pa je bilo obsojenih na izgon iz zasedenih krajev. Vse to pa je povzročilo odpor svetovne javnosti. Sestal se je tudi Varnostni svet OZN v New Yorku in 5. januarja soglasno, tudi s pristankom severnoameriške vlade, obsodil izraelsko ravnanje.

V resoluciji je rečeno, da dogovor iz Zeneve, sprejet 12. avgusta 1949 glede zaščite civilistov v primeru vojne, še vedno velja tudi za vsa tista arabska ozemlja, ki jih je Izrael zasedel v teku treh vojn po letu 1949, vključno Jeruzalem, ki bi moral ostati mednarodno mesto s svojo posebno upravo. Resolucija tudi poziva Izrael, naj ne izganja Palestincev z zasedenih ozemelj in spoštuje Zenevske dogovore, kajti »za ohranjanje miru niso potrebni nasilni ukrepi, izraelsko ravnanje pa bolj povečuje napetost kot pa prispeva k politiki pogajanj in sprave«.

Seveda ta resolucija izraelski vladi ni bila pogodu. Zlasti je Jude zagrenilo ravnanje Washingtona, ki se je ogradil od izraelskih ukrepov. Za izraelsko vlado pomeni zadnja resolucija OZN potuho Arafatu in njegovi organizaciji. »Nikdar se pa še ni zgodilo v Varnostnem svetu,« se je potožil zastopnik Izraela, »da bi bil isti svet sklican, ko je bil ubit kak Jud.«

To, kar se je spočetka zdelo, da je le zadeva krajevne policije, je za izraelsko vlado postal problem, ki ji grozi zmuzniti se iz rok. Izrael, ki je do sedaj, da bi si zagotovil varnost svojih meja, vojno vedno izvažal na tuja ozemlja (zadnjič leta 1982 z zasedbo Libanona vse do prestolnice Bejruta), se je sedaj znašel v obrambi, saj se mora boriti proti nasprotniku, ki ga ima znotraj hiše. In ta nasprotnik neprestano raste, saj se množi veliko hitreje kot judovsko prebivalstvo. 60% Arabcev na zasedenih ozemljih ima starost pod 22 leti in pozna eno samo resničnost: izraelsko okupacijo.

S svojo ponesrečeno okupacijsko politiko so Izraelci dosegli, da so si oddaljili najbolj prepričane zaveznike. Je res bridko in tragično, da narod, ki je šel skozi nacistični sistem uničevalnih taborišč in mučenj pri zasliševanju, sedaj po svoji policiji in vojaštvu uporablja iste metode. In to vse v imenu preteklega rododora (holokavsta) in v obrambo sedanje države. Italijanski zunanji minister Andreotti je brez dlake na jeziku ta paradoks izrazil z besedami: »Danes moramo braniti pravice Palestincev enako odločno kot svoj čas pravice Judov.«

40 let vojne, stotisoči mrtvih in pohabljenih, več milijonov beguncev, vsi dosedanja pozivi in pritiski mednarodnega sveta, štirje severnoameriški mirovni načrti, zavrtnjeni, še preden so prišli v diskusijo, vse to priča, da je Sveta dežela zašla v neko stanje, za katerega ni videti izhoda. In vendar se mora najti. Obstaja le eden: Izraelci in Palestinci se morajo začeti razgovarjati med seboj. Priti morajo do ključka: izraelska država je postala dejstvo; dejstvo pa je tudi palestinsko ljudstvo, ki mora končno priti do svoje domovine.

Anschluss

(Nadaljevanje s str. 2)

Prijetne državne enote (gemütlich), kjer vladata najvišja narodna svoboda in pravičnost, kakor je kodificirana v državni pogodbi iz l. 1955. Ob 50. letnici Anschlusa velja pibiti, da je takšno ocenjevanje te alpske dežele zelo daleč od resničnega stanja glede razmerja med državnim nemškimi narodom in narodnimi manjšinami, v prvi vrsti Slovenci na Koroškem. Edina svetla točka v tem sklopu ni izvolitev Kurta Waldheima za državnega poglavarja (o čemer bo govora v prihodnjem članku), marveč v izvolitvi slovenskega poslanca za dunajski parlament v osebi dr. Karla Smoleta, ki bo — tako upajmo — po 70 letih brezpravja sposoben podirati ostanke nacistične filozofije in graditi most pravičnega sodelovanja med Nemci in Slovenci na zgodovinskem ozemlju slavne Karantanije.

VESTI IZ SLOVENIJE

Slovenski delež v družbenem proizvodu Jugoslavije se v letu 1986 povečal

Ljubljana — V daljšem članku v Delu z dne 11. januarja posreduje novinar Ilja Popit zanimive podatke o jugoslovanskem družbenem proizvodu v letu 1986 — podatki za 1987 gotovo še niso zbrani, op. ur. AD — in pri tem ugotavlja, da je slovenski delež v tem DP v primerjavi z letom 1985 povečal. Sodeč po pisanju v slovenskih časopisih in revijah lani, se je ta proces nadaljeval tudi v 1987.

Slovenski delež družbenega proizvoda v 1986 je znašal 17,6 odstotka (Slovenija prispeva okrog 9 odstotkov jugoslovanskega prebivalstva!), l. 1985 pa je bil 16,75 odstotka. Novinar Popit pri tem poudarja, da se je Slovenija s tem skokom dvignila na njeno najvišjo raven v SFRJ v zadnjih 35 letih. S tem ima Slovenija tudi primerno večjo davčno obveznost.

Sicer citira Popit druge podatke, ki kažejo, da sta Slovenija in Hrvaška »realno« najmanj od ostalih republik in pokrajin napredovali v 1986 v primerjavi z 1985, kar pa ne pride v poštev glede davčne obveznosti Slovenije.

Delovna storilnost v Sloveniji je pa najboljša v vsej Jugoslaviji. Navajamo Popita: »Če namreč primerjamo višino družbenega proizvoda, ki ga ustvari zaposleni v družbenem sektorju Slovenije, s tistim, kar ustvari posamezen zaposleni v drugih republikah, ugotovimo, da je leta 1986 za-

posleni v Sloveniji ustvaril za 41 odstotkov več družbenega proizvoda, kot ga je zaposleni na Hrvaškem, za 43 odstotkov več kot zaposleni v Vojvodini, za 65 odstotkov več kot zaposleni v ožji Srbiji (= brez pokrajin Vojvodina in Kosovo, ur.), za 68 odstotkov več kot v Bosni in Hercegovini, za 70 več kot zaposleni v Črni gori, kar za 99 odstotkov več kot zaposleni v Makedoniji in celo za 135 odstotkov več kot zaposleni na Kosovu.«

In še statistika o družbenem proizvodu na prebivalca, računanim v dolarjih za leto 1986: Slovenija — \$4726; Hrvaška \$2754; Vojvodina \$2650; ožja Srbija \$2072; Črna gora \$1742; Bosna in Hercegovina \$1633; Makedonija \$1464; Kosovo \$694 (!).

Citirani podatki tudi kažejo razvitost republik in pokrajin po ekonomski lestvici.

Mariborčani prinesli hrano študentom

Maribor — Nenačuden prizor je bil na mariborski tržnici 10. januarja, ko so občani Maribora dokazali svojo enotnost s protestirajočimi univerzitetnimi in srednješkolskimi študenti. Ti so organizirali protest zoper slabe prehrane. Študentje so prinesli prazne zaboje, da bi sprejemali prostovoljne darove hrane. Pa naj citiramo besede novinarka Dragice Korade (Delo, 11. jan.): »V dveh urah so predsem branjeve in upokojenci pet študentskih zabojev dobesedno zasuli s krompirjem, zeljem, regratom, fižolom, klobasami, kurami, sadjem, konzervami, mlekom, oljem in jajci, nekdo pa je prinesel celo liter brinjevca, ki je poleg avstrijske čokolade in riža vzbujal največ hudomušnih študentskih komentarjev.«

Ta študentski protest je organizirala univerzitetna konferenca Zveze socialistične mladine, frontna organizacija.

Goli otok ne bo več zapor — Objekte zasedajo: turisti

Zagreb — Zloglasni zapor

na Golem otoku, ki je bil zgrajen leta 1948 in so sprva nanj pošiljali tiste, ki so jih obsodili kot izdajalce domovine, bodo v kratkem zaprti, zapornike pa premestili drugam. Do tega ukrepa je prišlo zgolj zaradi ekonomičnosti. Posodobitev zopora bi namreč preveč stalo, dovolj je prostora v drugih hrvaških zaporih, poleg tega ima Goli otok lepe plaže, ki bodo vabile turiste. Zaradi istih gospodarskih razlogov nameravajo do leta 1990 ukiniti tudi zapor Stara Gradiška.

Mazaška akcija v Celovcu

(Kat. glas, 14.1.1988) — V noči od 5. na 6. januar so došle neznani storilci z barvnimi razpršilci popisali stavbo Mohorjeve družbe in stavbo, v kateri ima dr. Matevž Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) svojo pisarno z napisom: »Ti si nas prodal, sam boš ostal — Grilc«, »Izdajalec Grilc«, »Grilc, kje je tvoj jezik?« in »Nobenega kompromisa«. Zraven je bil narisana kljukasta križ.

Dr. Grilc je namreč pred tem dal izjavo o pripravljenosti na kompromis v zadevi dvojezičnega šolstva. Zavzel se je ponovno tudi za vstop koroških Slovencev v sporni narodnostni svet pri zvezni vladi na Dunaju, kot ga predvideva zakon o narodnostnih skupnostih, ki ga pa koroški Slovenci odklanjajo. Grilc veže ta vstop pogojno na vprašanje šolstva, otroških vrtev, odprtja trgovske akademije, slovenskih oddaj na radiu in TV ter vladne podpore kulturni dejavnosti koroških Slovencev.

Tajnik Zveze slov. organizacij (ZSO), v katero so včlanjeni levičarsko usmerjeni Slovenci, dr. Marijan Sturm, je ta Grilčeva stališča zavrnil, češ da je »nesmiselno govoriti o kakršnem koli kompromisu, dokler tri glavne stranke vztrajajo na koroškem šolskem modelu«. Verjetno je iz krogov, ki podpirajo ZSO, tudi prišlo do omenjene mazaške akcije, ki je zlasti prav prišla Haiderju, vodji svobodnjaške stranke (in vnet nasprotnik slovenske manjšine na Koroškem, op. ur. AD).

Božič v necerkvenih sredstvih obveščanja med Hrvati

(Kat. glas, 14.1.1987) — Letošnji Božič je bil deležen pozornosti tudi v necerkvenih občilih na Hrvaškem, kot piše »Glas koncila«. Splitska »Slobodna Dalmacija« je 26. dec. prinesla obširno poročilo o praznovanju Božiča v splitski katedrali, nekaj odlomkov iz pridige nadškofa Franiča ter sliko vernikov, zbranih v cerkvi.

Sarajevska televizija je v svojih dnevnikih poročila 26. decembra prikazala razgovor z generalnim vikarjem dr. Matom Zovkovićem pred cerkvijo po končani polnočnici. Časnikarka je zastavila razna vprašanja, toda redakcija dnevnika

je razgovor cenzurirala. Tako je npr. izpustila odgovor na vprašanje, zakaj številni od udeležencev polnočnice niso hoteli povedati, zakaj so prišli k polnočnici. Odgovor je namreč bil, da se pač bojijo šikaniranja na delovnem mestu ali v šoli, ker »v naši družbi še vedno ni dobro biti veren«. Prav tako so izpustili izjavo dr. Zovkovića, da ga veseli, ker se znova sliši beseda Božič v javnosti, dočim so se je do sedaj izogibali kot bi bila na indeksu.

Končno je radio »Sljeme« 21. decembra prinesel dolgo poročilo o božičnih navadah od Mure do Dubrovnika, v Črnogorskem Primorju so pa letos lahko nemoteno gledali oddajo italijanske televizije, ki je prenašala mašo sv. očeta na Božič.

Nekaj se torej premika tudi med Hrvati.

Mladi Slovenci so poromali v Rim

(Kat. glas, 14.1.1987) — Za Novo leto je 1.650 mladih Slovencev v 32 avtobusih poromalo v Rim, kjer so sodelovali na novoletnem molitvenem srečanju. To je pripravila redovna skupnost iz Taizeja v Franciji. Iz Ljubljane so slovenski mladinci odšli 27. decembra, vrtili pa so se 3. januarja. Ob odhodu je zanje opravil v frančiškanski cerkvi Marijinega oznanjenja romarsko bogoslužje nadškof Šuštar.

V Rimu so dobili prenočišče po raznih župnijah. Imeli so več skupnih pobožnosti v baziliki Marije Velike, pri Sv. Petru in na Silvestrovo v cerkvi sv. Ignacija, obiskali so katakombe, s papežem skupno molili in prisluhnili njegovi besedi. V slovenščini je Janez Pavel II. dejal: »Gospod Jezus, podari nam zaupanje in svojo besedo!«

Na potu domov so se ustavili v Assisiju, kjer so imeli zahvalno sv. mašo.

Novi grobovi

(Nadaljevanje s str. 1)

mond Hts., rojena Pograis v Clevelandu, vdova po pok. možu Albertu, mati Alberta in Thomasa (N.C.), 5-krat stara mati, 4-krat prastara mati, sestra Edwarda, Anne Baitt, Matilde Erjavec ter že pok. Josepha in Franka, zaposlena pri TRW več kot 27 let, do svoje upokojitve, članica KSKJ št. 191 in SZZ št. 14. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152 St. s sv. mašo v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd. in pokopom na pokopališču Vernih duš.

Christine Miklacić

V petek, 22. januarja, je na svojem domu na E. 71 St. po kratki boleznici umrla 73 let stara Christine Miklacić, prej živela na E. 64 St., rojena Hovecar v Clevelandu, zaposlena kot šivilja pri Richman Bros. 32 let, do svoje upokojitve l. 1975, vdova po pok. možu Josephu, mati Richarda, sestra Ann Burdelick, Veronice Mramor ter že pok. Mary Fabian,

Luke, Josepha, Alberta, Albin Tolar in Josephine Miklacić, članica ADZ št. 2, SZZ št. 50 in KSKJ. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na 6502 St. Clair Ave. s sv. mašo v cerkvi sv. Vida in pokopom na Kalvariji.

Jessie Koss

Na svojem domu je po kratki boleznici umrla Jessie Koss, rojena v Clevelandu, hčerka Josepha in Frances Koss (oba že pok.), sestra Patricie Camfield ter že pok. Frances Darling, Marion Rushworth in Josepha, teta in prateta. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152 St. Pogrebne obrede je v pogrebem zavodu opravil č.g. J. Kumše iz Marije Vnebovzete. Pokopana je bila na pokopališču Lake View.

Anne Kendzierski

Dne 6. januarja je v Metropolitan General bolnišnici po kratki boleznici preminula 72 let stara Anne Kendzierski, rojena Fink v Clevelandu, več let živela v šentklerski okolici, vdova po l. 1976 umrlem možu Stanleyju, mati Marilyn, sestra Johna (pok.), Roze Kendzierski, Josepha, Martina (pok.), Edwarda in Frances Virant. Pogreb je bil v oskrbi Želetovega zavoda dne 11. januarja 1988. Sv. maša je bila v cerkvi sv. Filipa Nerija.

MALI OGLASI

Wanted: Mervar Accordion
Any button accordion information appreciated. Joseph Lisich, 512 W. North St., St. Charles, Mich. 48655.
(7-10)

For Rent
4 rooms, down. E. 70 St.
Call 946-3345.
(7-10)

FOR RENT
Single Home. Immaculate 2 bdrm. bungalow. Attached garage. Full basement. Adults only. No pets. Call 951-9487.
(6-9)

Furnace Cleaning Special — \$24.95. Repair on all makes of furnaces. Small home repairs of all kinds.
232-6008
(x)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.
Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444
(x)

FOR SALE
E. 72 St. Sharp 3 bdrm bungalow, w/appliances. Fenced yard, garage. Lower 20's.
Kolo Realty
Call George: 321-3907
(4-11)

V NAJEM
Odda se 2-sobno stanovanje, zgoraj. Nasproti sv. Vida. \$140. Kličite 943-6521 ali 481-0812.
(5-8)

TEOLOŠKI TEČAJ

(Nadaljevanje s str. 3)

komunizem pa pozablja na boj proti človekovemu osebnemu zlu. Sožitje je mogoče le tako, da ohranimo svojo enkratnost in spoštujemo drugačnost drugih. Kristjan najdeva moč za to v molitvi. Tudi ne smemo biti nestrpnost zaverovani v svoj prav. »Katoliški« pomeni odprt za vse. Osebnost pa zvest Kristusu. Bojmo se grehov opuščanja dobrih del in nerazumevanja, je sklenil nadškof Perko.

Povzeto iz Naše luči (1 — 1988)

Sveta dežela je vedno manj sveta

(Nadaljevanje s str. 2)

V tej luči bomo tudi razumeli res dalekosežno in daljnovidno odločitev sv. očeta, ki je 6. januarja letos za novega latinskega patriarha v Jeruzalemu posvetil v baziliki sv. Petra v Rimu 55-letnega Mihaela Sabbaha, Arabca iz Nazareta. K posvečenju je Vatikan povabil vse diplomatske predstavnike Srednjega vzhoda, tudi takih držav, ki nimajo stikov z Apostolskim sedežem. In so prišli vsi, prav vsi, tudi zastopnik Izraela, Palestinske osvobodilne organizacije, Libije, Irana, Sirije, Jordanije, da omenimo le tiste, ki so najbolj vpleteni v sedanje dogodke.

In ko je po posvečenju papež novega patriarha sprejel v Vatikanu, mu je dejal na pot (v Jeruzalem je nastopil 14. jan.), da je edino orožje za rešitev srednjevzhodnega vprašanja dialog. »Vaša kulturna dediščina, vaša obširna dušnopastirska skušnjava, vse to vas usposablja za nalogo, ki jo v tem trenutku sprejemate.« Zadržanje tako arabskih kot tudi izraelske vlade ob tem imenovanju daje upanje, da je novi patriarh pravi človek za to občutljivo mesto.

J.K. (Kat. glas, 14.1.1987)

Kanadska Domovina

SLOVENSKE IZGUBE V LETIH 1941—1945

TORONTO, Ont. - V Kolektoru celovške Mohorjeve je na straneh 131-134 pod gornjim naslovom dr. Peter Urbanc objavil za zgodovino pomemben članek, v katerem razpravlja in ugotavlja, koliko domobrancev je bilo iz Vetrinjskih vrnjenih v maju l. 1945 in koliko jih je bilo pobitih v »osvojenih« domovini. Ker se mi je zdelo, da je po vseh podatkih, ki jih jaz imam, njegovo število nekoliko prenizko (pisec namreč navaja število vrnjenih 8.450, od katerih naj bi jih bilo 7.500 pobitih), sem se obrnil še na druge, ki se s temi vprašanji ukvarjajo, predvsem na prof. Janeza Gruma in Staneta Pleška, ko-avtorja Bele knjige I in II.

Drži, da obstoji nek angleški dokument, ki navaja, da je bilo izročenih le 8.260 domobrancev. Toda drug angleški dokument (brigadno poročilo za 19. maj, ki ga ima moj sin Tomaž v svojem arhivu in kategera je poleg drugih dokumentov dobil iz Londona pri pisanju svoje teze o vračanju slovenskih beguncev s Koroške) pa pove, da je bilo v Vetrinju 11.000 domobrancev. V to število pa bržkone niso všteti Marnovi in Zmagoslavovi četniki, ker so se ti posebej javili angleški komandi. Če odštejemo, da je od zadnjega polka šlo nazaj v Slovenijo 500-600, blizu 2.000 pa se jih je razkropilo na vse strani tisto zadnjo noč, potem pridemo do številke, da je bilo vrnjenih čez 9.000.

Smemo pa računati še drugače: režimski zgodovinarji sedaj priznajo v knjigi »Konec druge svetovne vojne v Jugoslaviji« (str. 749), da je bilo vseh domobrancev 16.000. Če odštejemo 2.000 primorskih domobrancev, ki so se 1. maja umaknili čez Sočo na italijansko stran, nam preostane število 14.000. In če od tega števila odštejemo dolenski domobrance, približno 2.000, ki jim ni uspelo umakniti se čez Savo in bili zajeti in skoro vsi pokončani, nam ostane številko 12.000.

Ker se tu spomnim, da tudi Vuk Rupnik poroča o vetrinjskih žrtvah v hrvaški »Bleburški tragediji«, naj navedem za Novo mesto njegovo številko domobrancev: navaja 1.800 novomeških domobrancev, ki jim ni uspelo prebiti se čez Savo pri Litiji in nato pri Račevcih. Če kdo, je Vuk Rupnik gotovo vedel za številčno moč domobranstva v Novem mestu. Upoštevajoč Vukov podatek, tako pridemo do števila 12.200. In če jemljemo v poštev, da je nekaj starejših domobrancev ostalo na svojih domovih, nekaj pa jih je bilo skupaj s civilisti zajetih pri Trzinu in vse te odštejemo od prejšnjega števila, smemo reči, da je bilo v Vetrinju okrog

11.500 domobrancev. To se dokaj ujema s podatkom v angleškem brigadnem poročilu z dne 19. maja.

Zato se mi zdi, da dr. Urbanc navaja premajhno število pobitih domobrancev. Njegovo število pobitih vrnjenih domobrancev je najnižje, kar sem jih doslej bral. Dr. Urbanc na žalost ne pove, kako je prišel do tega števila. V preteklih letih smo večkrat brali, da je bilo pomiloščenih okrog 400-500 mladoletnikov, večina teh iz taborišča v Št. Vidu. V Teharjih so bili le redki mladoletniki pomiloščeni. (Po pričevanju očividcev celo otrokom in novorojenim niso prizanesli). Znano nam je tudi, da številni mladi domobranci, ki so bili v Št. Vidu pomiloščeni, niso prispeli domov. So bili pač sinovi znanih in uglednih ljudi.

V tej zvezi še tole: druga izdaja Bele knjige navaja, da je bilo iz Vetrinjskih vrnjenih 9.047 borec. Če od tega števila odštejemo 500 pomiloščenih mladoletnikov, potem pridemo do števila 8.500. A še vedno odkrivamo nova dodatna imena vrnjenih domobrancev. Ker je bilo po našem računu v Vetrinju okrog 11.500 domobrancev, in če od tega odštejemo 2.000 domobrancev, ki so se zadnjo noč med 30. in 31. majem razpršili na vse strani, pridemo do števila 9.500. Če od tega števila odštejemo približno 500 pomiloščenih, še vedno pridemo do števila 9.000 pobitih domobrancev od 9.500 vrnjenih.

Sklad za Nikolaja Tolstoja

TORONTO, Ont. — Nabirka v sklad za pravno obrambo obtoženega Nikolaja Tolstoja lepo napreduje. Pred Božičem in po Božiču so mi v ta namen poslali ali osebno izročili svoje prispevke sledeči dobrotniki:

Janez Blažič	\$ 15.00
Lojze Arko	U.S. 25.00
France Košir	U.S. 25.00
Charles Ložar	50.00
Rudi Resnik	20.00
Pavle Kveder	100.00
Jože Kastelic st.	50.00

Vsem darovalcem se iz srca zahvaljujem. Saj ni toliko denar, ki ga darujemo v ta namen, temveč trdna vera v resnico in pravico, ki je glavni nagib tako Nikolaja Tolstoja, kot tistih, ki so ga pripravili v njegovem boju za te dve dobrini finančno podpreti.

V Vetrinju sta bili te dve dobrini slovenskim beguncem odvzeti, ko so Angleži, kot Juda Iškarijot, prodali najboljšo slovensko fanto in moče komunističnim rabljem v trpljenje in smrt.

To močno vero v resnico in pravico moramo ohraniti in verjemite mi, da bo po vsem trpljenju in masovnem križanju tudi slovenski narod doživel svojo Veliko noč!

Prispevke v Tolstojev sklad bom zbiral, dokler se pred angleškim sodiščem ne dožene vsa resnica in ne popravi podla krivica, ki so jo Angleži storili nad slovenskimi begunci. Tako mi Bog pomagaj!

Božič v domovini je še vedno delavni dan

TORONTO, Ont. — Pričakovano sem, da se bodo komunistični veljaki doma dokopali

Še eno pripombo bi k temu pristavil: v septembru in oktobru 1943 so komunisti poleg pobitih na Turjaku, v Grčaricah in v Kočevju na svojem »osvojenem ozemlju« pobili večje število svojih nasprotnikov. Teh žrtev običajno nobena statistika ne omenja.

Napačno bi bilo, če bi med nami kdo prišel na dan s predlogom: Dajmo, zedinimo se vendar vsaj za število iz Vetrinjskih vrnjenih in v »osvojenih« domovini pobitih. Ker so bili v Vetrinju podatki po četah uničeni, nam preostaja samo ugotavljanje in približno število vrnjenih in pobitih.

Po mojem mnenju se nikoli ne bo moglo z gotovostjo ugotoviti število vrnjenih in pobitih. Važno je, da se komunistični zločini nad slovenskim narodom iz l. 1945 izpričujejo in da se dokaže, da so angleške vojaške oblasti z lažjo in prevaro v popolni svesti, kaj se bo z vrnjenimi ljudmi zgodilo, organizirale masovno vračanje in tako sodelovale pri masovnem uničenju mladih slovenskih življenj.

Bolj kot kdo drugi, je to slovensko tragično preteklost prikazal Nikolaj Tolstoj s svojo knjigo »Minister in pokoli«. Zaradi svojega pričevanja je sedaj v Angliji na zatožni klopi. Slovenci, ki smo nasprotovali boljševizmu po nadškofu Jegliču in njegovemu nasledniku škofu dr. Gregoriju Rožmanu, smo pripravljene boriti se do konca, kajti prepričani smo, da bo Resnica končno zmagala.

Otmar Mauser

SLOVENSKI OLIMPIJCI

LETHBRIDGE, Alta. - Zadnja leta so se na mednarodnih smučarskih tekmovanjih za svetovni pokal — kristalni globus — pojavili na zmagovalnih mestih tudi jugoslovanski oz. slovenski tekmovalci, zlasti v slalomu in veleslalomu, in seve v skokih. V smuku naši ne tekmujejo, kar je čudno, saj korajže, ki je prvina teh tekem, Gorenjcem in Štajercem ne manjka. Manjka pa jim dolgih in divjih smučišč z vlečnicami.

Tekmujejo torej predvsem v slalomu in veleslalomu. V zadnji zimski sezoni (1986-1987) sta na zadnji tekmi sezone (v Sarajevu) odnesla 1. in 2. mesto Grega Benedik in Bojan Križaj, ki je tekom sezone nabral največ točk in s temi svetovni pokal. Bil je pa tudi edini, ki je preprečil Švicarjem to zmago, ker vse ostale pokale pri moških in ženskah so si priborili Švicarji. Povsem so lani odpovedali Avstrijci, ki pa tudi letos nimajo kaj prida uspehov. Manjka jim naraščanja.

Leto pred tem si je svetovni pokal priboril mladi Rok Petrovič, ki pa lani ni dosegel podobne forme, plasiral se je sezonski konkurenci samo na 11. mesto. Je pa presenetil Grega Benedik, ki je zasedel v slalomu 5. mesto. Med ženskimi tekmovalkami, je bila lani ena najboljših Mateja Svet, ki je osvojila srebrno in dve bronasti medalji. Žal smuča res dobro v začetku sezone, nato pa popusti. Vseeno je bila za Švicarkami na 6. mestu na svetovni. Tudi mlada Mojca Dežman se je trikrat uvrstila v prvo petnajstorico, kar pomeni: v svetovni vrh.

Tudi slovenski skakalci na smučeh so se lani uvrščali na visoka mesta in to: Matjaž Debelač, Miran Tepeš, Primož Ulaga in mladi Matjaž Zupan. Vsi so za razmere, v katerih žive, potujejo in tekmujejo, veliko zmogli, najbolj uravnotežen in izkušen pa je med njimi poleg Ulage Miran Tepeš. Ulagi, kot trdijo, večkrat v kritičnih trenutkih popuste živci, kar mu seve povzroča pomanjkanje koncentracije.

Sele pozno v jeseni sem dobil poročilo o slovenskih smučarjih in njihovih pripravah za tekmovanje za svetovni smučarski pokal in seve za priprave za XV. zimske olimpijske igre. So samo Slovenci, sami Slovenci, ki nastopajo pod »uradno marelo Jugoslavije«, ki jo verjetno ljubijo tako iskreno kot mi, ki smo jo pred desetletji zapustili, ki pa tembolj iskreno ljubijo malo, napredno Slovenijo, katera zlasti zadnje čase korajžno vedri vsa mogoča neurja, tudi športna.

Lani so torej res uspeli že omenjeni Mateja Svet, Bojan Križaj, Miran Tepeš in Primož Ulaga. Hudo pa je lani razoča-

ral Rok Petrovič, velik obet prejšnjih let.

Smučarsko športno tekmovanje se je tako razširilo in tehnično napredovalo, da je nujen letoletni trening, če hočejo smučarji uspeli. Zato evropski smučarski narodi v poletju pošiljajo tekmovalce za nekajtedenske treninge v Argentino pa tudi v Novo Zelandijo. Tudi Slovenci, pa ne redno, ker vse zavisi od razpoložljivega denarja v te namene. Doma v poletju vadijo na strminah evropskih ledenikov.

Lani je odšla v Argentino 40-članska ekipa, ki ima dobre trenerje-strokovnjake, trenutno premalo naraščaja in plitve žepe z malo denarja. Pa so v Argentini, kjer sodelujejo z našimi argentinskimi smučarji — Bertunculj, dr. Arko — nileteli na neugodno vreme in so lahko namesto 17-ih nameravanih dni lahko trenirali le sedem. Bili so teden dni prezgodaj tam. Ko so odšli, je nastopilo odlično vreme. Precejšnja pomoč jim je nudil zimskošportni center Penetentes, ki je nudil petnajstim brezplačno oskrbo. Za sezono in olimpijske igre so se torej kolikor mogoče dobro pripravili, lanskim uspehom pa v tekmah za svetovni pokal še niso pokazali.

Vodja alpskih smučarjev se je sam osebno mudil nekaj dni v Calgaryju in okolici, da bi pregledal proge in razmere. Pa so mu kanadski olimpijski prireditelji povedali, da se je že pred njim za vse to zanimala neka jugo-skupina, za katero pa on ni nič vedel. Ponovno nepredvideni nesporazumi?

Imena, ki veliko pomenijo v slovenskem tekmovalnem okviru in ki bodo verjetno na prijavnih olimpijskih seznamih, so: Bojan Križaj, Grega Benedik in Rok Petrovič (ki pa ima tudi letos težavo z izbiro odgovarjajočih mu smuč, menjava tehnike in poškodovano hrbtenico), in mlajši, veliko obetajoči Bergant, Čičman in Zan. Slovenska ženska reprezentanca ima šest članic, ki so: Mojca Dežman, Katja Lesjak, Katjuša Pušnik, Veronika Šarec, Mateja Svet in Katrina Zajec. Njihov trener je Jože Drobnič.

Za priprave alpske reprezentance je predvidenih v proračunu 800 milijonov dinarjev (1 am. dolar = 1270 din), v kar so verjetno vključeni tudi skakalci. Denar dobe iz različnih virov in sicer: Denarna akcija »Podarim — dam« 40%, 10% jugoslovanska in slovenska zveza za telesno kulturo, ostalo pa Smučarska zveza Slovenije in posamezniki, verjetno nekaj tudi tekmovalci sami...

Med smučarskimi skakalci so letos omenjena sledeča imena: Matjaž Debelač, Robert

Kanadska Domovina

Božič v domovini je še vedno delovni dan

(Nadaljevanje s str. 5)

zgoj v enotirno mišljenje marksizma in ateizma, revolucionarnega ognja in pripravljenosti v novi družbeni ureditvi služiti s sklonjenimi hrbti in zaprtimi ustmi. Človek je svobodno bitje! Kratenje njegovih osebnih svoboščin je nasilje, kateremu se slej ali prej upre še tako ponižen in pokoren človek.

Praznovanje Božiča v domovini je izredno lep primer, kako človeški duh nadkriljuje bedasto prizadevanje ateističnega režima, da bi verska praznovanja kot je Božič, odpravil.

Že predlanskim je bilo veliko prahu dvignjenega zaradi božičnega nagovora ljubljanskega nadškofa dr. Šušterja po radiu. Zadnji Božič je bil mirnejši in kakor sem dobil vesti iz Ljubljane, je prevzvišeni nadškof svoje vernike lahko naslovil po televiziji, radiu in po časopisu. (Tako je namreč sklenil Svēt za odnose z verskimi skupnostmi.)

To je gotovo korak naprej. Sredstvom javnega obveščanja je bilo sporočeno, da so dolžna na ustrezen način zaznamovati praznovanje Božiča kot druge praznike. Prav tako so apelirali na sindikate, da delavcem, ki bi želeli praznovati Božič kot brezdelavni dan, to dovolijo, če pri tem ne trpi proizvodni proces. Istotako so priporočili šolskim oblastem, naj bodo učenci, ki bi za Božič izostali od pouka, prožni in opravičljivi.

Nič ne dvomim, da bo končno Božič v naši domovini postal dela prost dan in to v bližnji bodočnosti. Mislim, da sem že lani enkrat zapisal, da Božič ne bo postal »verski« praznik, pač pa praznik »družine in miru« in tako brezdelavni dan. Ljudem bo na ta način dana izbira, kako ga bodo praznovali.

Cerkve v Ljubljani so bile za Božič nabito polne (zlasti ob polnočnici). Tako sem bral v pismu, ki sem ga dobil. Ko v težavah zmanjka človeške modrosti, se navadno vsi zatekamo k viru Modrosti za razsvetljenje in tolažbo. Nič čudnega ni, da se narod doma zateka k istemu viru, saj ima za seboj 1200 let krščanstva in nepregledno število cerkva in cerkvic, kapelic in znamenj, ki so najmočnejši izraz slovenske vere, brez katere bi se slovenski narod prav gotovo ne ohranil za današnji čas.

Ko bo slovenska Cerkev resnično svobodna, se bo sprostil tudi slovenski duh. V sedanjih enopartijskih političnih in marksističnih družbenih ureditvah pa ima slovenska Cerkev še veliko bojev pred seboj, predno bo res spet z vso silo zaživela in s svojim naukom preobrazila slovenskega človeka v mo-

ralno in etično zdravega člana naroda ter človeške družbe.

Zato je prav, da se narodna preobrazba prične z Božičem, z rojstvom Kristusa, ki so ga naši daljni predniki sprejeli pred več kot 1200 leti kot svojega Odrešenika. Z vero Vanj bo po vsem trpljenju in smrti prišla tudi Velika noč! V to z vsem srcem verujem. Molimo, da bodo tudi komunistični oblastniki v domovini spoznali, da je resnična svoboda le v sproščenem duhu, ki je napolnjen z lepoto božje ljubezni.

PROMOCIJA NA OTTAWA UNIVERZI

TORONTO, Ont. - Z izrednim veseljem sem sprejel na znanje novico, da je bil moj dolgoletni prijatelj in naš slovenski rojak dr. Srečko Pregelj, psihater, na dan 1. decembra 1987 promoviran v kliničnega asistenta profesorja na oddelku za psihiatrijo medicinske fakultete na univerzi Ottawa.

Dr. Srečko Pregelj je to promocijo dosegel zaradi svojega skoro desetletnega kliničnega dela na zunanjem oddelku Royal Ottawa Hospital in zaradi njegovega raziskovalnega delovanja na področju psihiatričnih problemov duševno zbolelih, shizofreničnih in drugih duševno prizadetih oseb.

V decembrski številki strokovne revije *Psychiatric Clinics of North America* (1986), je objavil svojo študijo o psihiatričnih pogledih na ugotavljanje kompetentnosti duševno zbolelih oseb. Ta študija je bila posledica njegovega doprinosa k priznanju legalne kompetentnosti Justina Clarka — prvega primera v Kanadi — ki je po prizadevanju dr. Pregelja v novembru 1982 lahko zapustil zavod za duševno zaostale Rideau Regional Center v Smith Falls, Ont., se sam odločati glede svoje bodočnosti, se preseliti v Ottawa, izbrati svojo nadaljnjo izobrazbo in tudi izbrati svoje skrbnike, ki jih še potrebuje zaradi svojih mnogih prizadetosti.

Ker sem sam delal v umobolnici nad 17 let, vem, koliko potrpljenja, razumevanja in gole človeške ljubezni je potrebno, da se lahko zabeleži majhen uspeh pri skrbi za umobolne ali duševno zaostale. Dr. Pregelj ima vsega tega v izobilju, zato lahko beleži tudi uspehe.

Dragi Srečko, iskrene častitke od vseh nas Tvojih prijateljev in znancev in, prepričan sem, tudi od ostalih Slovencev, ki bodo brali te vrstice, k Tvoji promociji in uspehom na področju psihiatrije.

Silno bom vesel, če se boš kdaj oglašil v Kanadski Domovini in iz svojega področja za naše bralce napisal kak članek v boljše razumevanje pro-

blemov, ki jih duševno zaostali in umobolni vsak dan srečujejo.

Še enkrat iskrene častitke in Bog Te živi!

Zdomski pisatelj Karel Mauser končno tudi v domovini upoštevan

TORONTO, Ont. - Lansko jesen se je v dnevh od 29. do 31. oktobra v Celovcu vršil simpozij slavistov celovške in ljubljanske univerze. V teku tega srečanja je med drugimi predavatelji nastopila tudi ga. Helga Glušič, profesorica na slavističnem oddelku ljubljanske univerze. Za temo svojega predavanja je izbrala dela zdomskega pisatelja Karla Mauserja, posebej njegovo trilogijo »Ljudje pod bičem«. S svojim predavanjem in analizo te Mauserjevega dela je vse poslušalce presenetila, zlasti koroške udeležence simpozija.

Pokojni pisatelj Mauser je bil na Koroškem tamkajšnjim Slovincem dobro poznan, saj je prva tri leta svojega begunstva preživel v špitalskem taborišču, kjer je veliko napisal za koroške Slovence in tako znatno podprl kulturno prizadevanje slovenske koroške manjšine in napore pri obnovi knjižne družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Prof. Helga Glušič se je za pisanje Karla Mauserja verjetno pričela zanimati v času, ko je gostovala dve leti kot predavateljica na znani univerzi v Združenih državah. Da mu je sedaj posvetila celoten študij in ga na celovškem simpoziju v svojem predavanju obravnavala, je presenetilo tudi mene. Na žalost nimam teksta njenega predavanja, da bi o tem lahko kaj več napisal. Znano pa mi je, da so v ljubljanski univerzitetni knjižnici vse Mauserjeve knjige (to mi je potrdil tudi dr. Zdenko Roter, profesor sociologije na isti univerzi, s katerim sem imel priliko telefonično govoriti v času njegovega obiska v Clevelandu), medtem ko jih na domačem knjižnem trgu ni mogoče dobiti.

Za mene je bila vesela novica (saj je bilo 21. januarja letos 11 let, odkar smo ga položili v tujo zemljo k večnemu počitku), da se je sedaj na univerzitetni ravni obravnavalo njegovo literarno delo. Med nami v svetu je kot pisatelj ostal priznan in cenjen. Po dolgih letih si je s svojo besedo utrl pot tudi v rodno domovino. Upajmo, da bodo njegove knjige iz ljubljanske univerzitetne knjižnice našle pot tudi na domači knjižni trg in njegovo kleno besedo posredovale Slovincem v domovini. Z njegovo preprosto in jasno besedo se lahko samo obogatijo.

Zgornji prispevki poslal:
Otmar Mauser

KOLEDAR društvenih prireditev

FEBRUAR

6. — U.S.S. godba na pihala priredi večerjo s koncertom in plesom v Slov. nar. dom na St. Clair Ave. Igra Joey Tomsick orkester.

6. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Maškarado.

13. — Dramatsko društvo Liliija priredi pustno zabavo v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci. Pričetek ob 7h zvečer.

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu postreže s kosilom v farni dvorani. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

28. — Župnija Marije Vnebovzete priredi srnjakovo kosilo v korist Slov. doma za ostarele in sicer v SDD na Recher Ave. v Euclidu. Serviranje od 2. do 5. pop.

MAREC

6. — Društvo Najsvetejšega Imena pri Sv. Vidu priredi vsakoletni zajtrk s klobasicami in ometami (pancakes and sausages) v farni dvorani sv. Vida, od 8.30 zj. do 1. pop.

19. — Klub slov. upokojencev

SLOVENSKI OLIMPIJCI

(Nadaljevanje s str. 5)

Kopač ter Miran Tepeš in Primož Ulaga.

Kdo bodo izbrani olimpijci? Verjetno ne vsi omenjeni, izbira bo v tem mesecu, seve po doseženih rezultatih v letošnji sezoni. Največ upov na zmago imata skakalca Tepeš in Ulaga ter slalomistika in veleslalomistka Mateja Svet.

Za dodatek pa prijetna novica! Slovenci v Calgaryju imajo Slovenski dom. Pred leti so kupili staro šolo in jo preuredili v kar prijeten Slovenski dom. In v tem bodo gostovali slovenski olimpijci. Menda so se pri številnem hrvaškem društvu zanimali za uporabo njihovega doma, pa so bili odklonjeni. Bajе so jim Hrvatje zadržili, da so politični izseljenci in...

Slovinci pa so prošnji ugodiili, kar je vesela sprememba in kaže na razumevanje razmer in strpnost, saj so vsi tekmovalci bili rojeni po vojni in so gotovo kot ostala slovenska mladina malo, gotovo pa narobe informirani o dogodkih II. svetovne vojne. Ne vem, če jim bo na razpolago cel dom, vem le, da bodo gotovo imeli v njem svojo kuhinjo, žele domačo hrano, pa tudi račun bo verjetno manjši in znosen.

Zanimivo je, da želi jugoslovanski minister za telesno vzgojo prebivati v olimpijski vasi, z olimpijci. Vzrok? Menda trdi, da bi rad živel olimpijske dni enako kot atleti, verjetno pa bo poleg radovednosti ob tem tudi povesod željena kontrola...

Pak

na Waterloo Rd. priredi ob 25-letnici večerjo s plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Kuhar orkester.

26. — Glasbena Matica priredi svoj spomladanski koncert, združen z večerjo in plesom, v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

APRIL

9. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — St. Clairski upokojenci prirede svojo letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clair Ave. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

17. — Misijonska Znamkarska Akcija (MZA) priredi kosilo v farni dvorani sv. Vida. Serviranje od 11.30 dop. do 1.30 pop.

MAJ

15. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, praznuje Materinski dan

29. — Društvo SPB Cleveland priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd. v Euclidu, Ohio.

30. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, obhaja Spominski dan v Triglavskem parku

JUNI

18., 19. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za vse pobite slov. domobrance in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

26. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku

JULIJ

15., 16., 17. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

24. — Misijonski piknik v Triglavskem parku, Milwaukee.

AVGUST

14. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku.

28. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

SEPTEMBER

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Vinsko trgatvo v svojem Parku

OKTOBER

15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

29. — Štajerski klub priredi Martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7h zv. Igrajo Veseli Slovenci.

DECEMBER

4. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Miklavževanje

AMERIŠKA LJUDSKA MEDICINA O MEDU

prof. dr. JURIJ SENEKAČNIK
(Folk Medicine)

III. nadaljevanje

Zdravljenje z mednim satjem

Medno satje je odlično za zdravljenje raznih motenj v dihalnem traktu. Zdravilna snov je poleg medu pravzaprav voščena snov, iz katere pa je lahko med vsaj v grobem že odstranjen. Žvečenje teh snovi (npr. pokrovčkov, ki jih dobimo pri odkrivanju medenih satov) je zlasti koristno za zdravljenje sluznice celotnega dihalnega trakta, posebno uspešno pa bo, če ves med ni odstranjen. Medno satje ponekod uporabljajo kot sredstvo, ki zmanjšuje občutljivost (desenzitizirer). Zdi se, da deluje anti-alergično. Kanadska ljudska medicina meni, da težave dihalnega trakta nastopajo zaradi pomanjkanja določenih snovi, ki pa so na srečo prisotne v mednem satju.

Danes vemo, da medno satje poleg ostalega vsebuje tudi nekaj propolisa, ki učinkuje antialergično, ima pa tudi še druge učinke. Tem se pridruži še ugodno delovanje medu, ki je že sam na sebi znan in močno cenjen kot zdravilo za boleznih dihalnih poti. Seveda na dihalne poti ne deluje vsak med enako, marveč so nekateri še posebno primerni, npr. lipov, smrekov, hojev, žajbljev.

Vemo, da med sestoji pretežno iz glukoze in fruktoze, ki so jima v manjših količinah pridruženi še drugi sladkorji, npr. saharoza, dekstrini, maltoza, anorganski elementi in nekatere organske kisline, npr. očetna, jabolčna, citronska, jantarjeva pa tudi nekatere aminokisline.

V medu najdemo tudi nekaj karotinov in ksantofilnih pigmentov ter encime invertazo, diastazo in amilazo. Prisotne

so tudi komponente B kompleksa: pantotenska kislina, riboflavin, nikotinska kislina, tiamin, piridoksin, biotin in folna kislina. Med vsebuje tudi nekaj cvetnega prahu, v katerem je precej beljakovin in maščob, pa tudi ogljikovih hidratov. Za cvetni prah vemo, da je precej različnega sestava in so nekatere vrste fiziološko znatno bolj učinkovite kot druge.

Deviški luskasti vosek, ki ga čebele izločajo, pa je po sestavi enovit. Predpise za njegov sestav najdemo v tako imenovanih farmakopejah. Vemo, da je proizvodnja voska nujno povezana s predhodnim uživanjem medu. Torej mora vosek vsebovati vsaj nekaj sestavin iz medu oziroma bolje rečeno iz mane in medicine.

Videti je, da je žvečenje mednega satovja oziroma celicnih pokrovčkov, ki jih dobimo pri odkrivanju satovja, zelo učinkovito. Že po nekaj dneh je opazno izboljšanje dihalnih poti, včasih pa tako dolgo sploh ni treba čakati. V Vermontu ugotavljajo, da tisti, ki uživajo med v satovju tja do svojega 16. leta, kasneje le redko zbolijo za prehladom, senenim nahodom ali drugimi težavami v nosu. Prepričani so tudi, da žvečenje mednega satovja ustvarja odpornost dihalnega trakta, ki lahko traja nekaj let. Kdor pa v mladih letih ni užival mednega satovja, naj to nadoknadi kasneje.

V čebelarji sezoni naj bi poiskali čebelarja in se z njim dogovorili, da odstopi medne pokrovčke, ki jih dobi pri odkrivanju satovja, kadar toči med. Če so pokrovčki sami pretrdi (če so bili odcejeni),

jim dodajmo še nekaj medu, nato pa jih bomo žvečili z lahkoto.

Za otroke, ki imajo s tem več težav, priporočajo, naj bi medno satovje uživali od začetka šole v jeseni pa do konca junija. Paziti bi tudi bilo treba na prehrano, da bi urin ne postal alkalen. Če se tega držimo, takih vnetij ne bo več, ne bo pa tudi ne prehladov ne gripe. Dosedanji rezultati kažejo, da je v medu s satovjem nekaj, kar ščiti dihalni trakt pred obolenjem. (Danes seveda vemo, da gre te zdravilne učinke pripisovati zlasti propolisu.)

Seneni nahod

Ljudje, ki bolehalo za senenim nahodom, vam bodo zadržali, da za človeka ni hujše boleznih, kot je ta. Vermontska ljudska medicina deli seneni nahod v tri skupine: v blago, zmerno hudo in težko. Zdravljenje je lahko preventivno in simptomatsko. Če medne pokrovčke žvečimo enkrat dnevno en mesec pred nastopom nevarne dobe, se nahod ne bo pojavil ali pa le v blagi obliki.

Pri blagem senenem nahodu zadostuje eno žvečenje dnevno trikrat na teden, npr. v ponedeljek, sredo ali petek, pa bo nos odprt in suh. Če pa pokrovčkov ali satja z medom ne moremo dobiti, je treba pri vsaki jedi vzeti vsaj dve čajni žlički medu.

Pri srednje hudem senenem nahodu priporočajo v prvih dneh boleznih žvečenje petkrat dnevno, kasneje pa trikrat dnevno, dokler je potrebno. Če pokrovčkov ali mednega satja ni na voljo, pa dnevno po dve žlički medu.

Pri zmernem senenem nahodu so ob žvečenju mednega satovja opazili naslednje:

1. — Solzne oči se osušijo v treh minutah.
2. — Zamašen nos se odpre v treh minutah, v nadaljnjih treh minutah bo čist in bo mogoče skozenj dihati pri zaprtih ustih.
3. — Nos, iz katerega lije, bo suh v petih minutah.
4. — Bolno grlo si opomore že v 3 — 5 minutah.

Pri hudem senenem nahodu pa vermontska ljudska medicina svetuje naslednje:

1. — Tri mesece pred pričakovanim izbruhom vzemi vsak dan čajno žličko medu kot slaščico. Najboljši je seveda med v satju, če pa ga ne moremo dobiti, je dober tudi točeni med. Zaužij žličko medu v pol kozarca vode tudi pred spanjem.
2. — Dva tedna pred pričakovanim izbruhom začni jemati zjutraj in zvečer pred spanjem po dve čajni žlički medu in dve žlički jabolčnega kisa v kozarcu vode. S tem nadaljnj skozni vso sezono senenega nahoda.
3. — Še naprej uživaj žličko

medu kot slaščico po kosilu in večerji, zjutraj in zvečer pa k medu dodaj še jabolčni kis.

4. — Če je potrebno, preko dneva žveči medno satovje, da bo nos odprt in suh.

Pri zdravljenju dr. Jarvisa se je pokazalo, da je kombinacija jabolčnega kisa z mednim satovjem še boljša kot injekcije proti visoki vročini. Medtem ko injekcije proti visoki vročini pogosto ne preprečujejo velikih količin sluzi v nosu, pa pri zdravljenju z medom te sluzi ne bo.

Zamašen nos

Osem let starega dečka je mati pripeljala v zdravniško ordinacijo, da bi mu pregledali nos in predpisali ustrezno zdravljenje. Že pet mesecev je imel prehlajeno glavo in nobeno zdravilo ni kaj prida zaleglo. Neprestano mu je lilo iz nosa, tako da so mu odstranili mandlje in polipe.

Pregled nosu je pokazal stanje, podobno senenemu nahodu, vendar je bilo v času pregleda za tak nahod dosti pre zgodaj. Sluznica v nosu je bila blede in na videz šotasta. Deček je dihal le skozi usta, ker je bilo normalno dihanje skozi nos otežkočeno zaradi nabrekli nosnega tkiva.

Po splošnem pregledu in po natančnem pregledu nosu je deček že kar v ordinaciji dobil porcijo mednega satovja za žvečenje, ki ga je takoj vtaknil v usta. Za domov pa so mu pripisali kapljice. Vendar je že pri odhodu iz ordinacije, ko je komaj nekaj minut žvečil satovje, izjavil, da se mu je nos odmašil in da lahko skozenj diha. Na ponovnem pregledu čez nekaj dni so ugotovili, da se je prej nabrekli nosno tkivo skrčilo na normalno stanje, barva pa je iz blede prešla v rožnato. Tudi čez teden dni je bil dečkov nos še vedno odprt in je skozenj lahko dihal pri zaprtih ustih.

Vnetja obnosnih votlin

Obnosne votline so važen del dihalnega aparata, ker so povezane s prehodnimi nosnimi potmi ter pomagajo filtrirati, ovlaževati in segrevati zrak, ki ga vdihavamo. Ker so te votline v kosti, vplivajo tudi na glas in zmanjšujejo težo lobanje. Skupno je osem obnosnih votlin, ki so simetrično porazdeljene na obe strani glave. Če se vname ena ali več obnosnih votlin, je s tem običajno povezana tudi alkalna reakcija urina. Če žvečimo medno satovje, se reakcija urine pomakne od alkalne proti kisli, kar dokazuje, kako zelo medno satovje spreminja kemijske procese v telesu. Tisti, ki imajo težave z obnosnimi votlinami, morajo torej skrbeti, da bodo uživali tako hrano, ki ne povzroča alkalnega urina, vsaj dokler ne ozdravimo.

Količina mednega satovja za eno žvečenje naj bi bila enaka količini žvečilne gume. Pri vnetjih obnosnih votlin je priporočljivo vzeti po en zalogaj štiri do šestkrat zapored v razmakih po eno uro. Vsak zalogaj je treba žvečiti približno četrto ure, preostanek pa nato zavreči. Če gre za težje vnestje sinusov, bi to ob štirih do šestih žvečenjih v enem do dveh dneh moralo prenehati. Nos bo spet odprt, bolečine bodo izginile. Telesna energija se začne vračati in sinusi bodo kmalu spet normalni. Priporočajo, da še teden dni po izbolj-

(dalje na str. 8)

ISKRICI

Nasmeh daje počitek v utrujenosti, obnovlja pogum v omahljivosti, je tolažba v žalosti in ublažitev vsake bridkosti.

F. Faber

Bogati smo tedaj, če razdajamo; če pozabimo žalitve, bomo živeli v miru; če odpustimo, bomo sami deležni odpustčanja, zlasti ob uri s tega sveta.

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO 1

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

V družinski lasti že 85 let

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

Duh podjetništva se širi po ekonomski fakulteti**Slovenci v boju za zelene bankovce**

V Združenih državah Amerike je neka ženska tožila tovarno, ki je izdelala njeno ultrakratkovalno pečico, ker v navodilih ni pisalo, da se v pečici ne sme sušiti psa. Dobila je visoko odškodnino, ker se ji je pes v pečki scvrl, v navodilu za uporabo pečice pa ni bilo posebej zapisano to svarilo. — Pravzaprav se ženska sploh ni veliko tožila s tovarno, saj so ji proizvajalci zahtevano vsoto izplačali takoj, ko je vložila tožbo: v Ameriki ima kupec vedno prav, tovarna ali trgovina pa ne bo tvegala svojega ugleda in se z njim prepirala.

Ta članek je izšel v Teleksu (št. 2 - 1988) in je po svoje zanimiv, ker obravnava, kaj mislijo, da so si naučili med svojim trimesečnim tečajem v Clevelandu lani slovenski poslovneži. Sodeč po zgornjem prvem odstavku — v kolikor ga je vzeti resno —, rabijo še nekaj izkušenj v ZDA. Človek bi po njem mislil, da je treba samo najaviti tožbo, pa bo podjetje s povratno pošto poslalo zahtevano odškodnino. Jasno je iz besedila, da se zanimajo izključno za praktično stvar: kako prodreti na ameriški trg in največ prodajati. Slišati je, da so bili tako navdušeni nad lanskim tečajem, da ga bodo ponovili letos, pri tem pa so postavili zahtevnejše pogoje za udeležence, poleg namreč strokovnih kvalifikacij tudi gornjo starostno mejo. Pametneje je namreč poslati 25-letnega človeka kot pa 45-letnega. Mlajši so pa za nove metode poslovanja prilagodljivejši kot sostarejši tečajniki.

— Ur.

To se je med drugim naučilo med trimesečno lanskoletno prakso pet mladih slovenskih gospodarstvenikov, managerjev, ki so minuli teden na ljubljanski ekonomski fakulteti v okviru prve svobodne katedre v tem šolskem letu (»Slovenci v boju za zelene bankovce«) svojim bodočim kolegom in tudi profesorjem pripovedovali o marsičem, kar mora podjetnik vedeti, če hoče uspešno trgovati s to deželo nešteti možnosti.

Svoje izkušnje iz Amerike so posredovali **Tristan Ažman** iz begunjskega Elana, **Robert Lavrič** iz ljubljanske Emone, **Tomaž Ramuš** iz železarne Jesenice, **Peter Kosmač** iz ljubljanske Metalke in **Marjan Kocbek** iz Gospodarske zbornice Slovenije. (Kocbek je bil vodja te skupine, op. ur. AD). To je bila le peterica od tridesetih slovenskih gospodarstvenikov, ki so lani kot druga slovenska skupina preživeli tri mesece v Clevelandu (prva je bila v New Yorku) v okviru programa šolanja, kot ga je doma, v Sloveniji, pripravila Gospodarska zbornica Slovenije v sodelovanju s podjetji, iz katerih so bili bodoči (ali že sedanji) managerji.

Yugo je že blagovna znamka

Teoretični del ameriškega študija je obsegal 50 odstotkov marketinga (trženja), 25 odstotkov gospodarskega prava in prav toliko mednarodnih financ in računovodstva. Praktični del je obsegal tritedensko prakso v eni od tovarn ali podjetij, obiske inštitucij ter praktična raziskava tržišča z vidika lastne firme.

»Nobenega dvoma ni, da je ameriški trg eden od najperspektivnejših na svetu in da se mora učiti trgovati v Ameriki, kdor hoče dobro trgovati,« so prepričani mladi slovenski ekonomisti, ki so zelo navdušeni nad možnostmi v tej deželi, v kateri so se že zdavnaj učili istih veščin kot oni na primer Japonci, preden so gospodarsko postali to, kar so.

Naši mladi strokovnjaki so v treh mesecih spoznali, da povprečni Američani poznajo Jugoslavijo v glavnem po Titu in avtu yugo. »V ZDA imamo zdaj svojo znamko, na katero bi morali obesiti še marsikaj, kar bi želeli prodati,« pravi ta peterica. »V Ameriki postavijo letno kakšnih šest milijonov hiš, katerih veliki del bi lahko prodala naša lesna industrija, med drugim Marles. V tej deželi bi morali v tem primeru kupiti veliko dolino in jo napolniti z našimi montažnimi hišami, vendar bi se morali za ta namen v Jugoslaviji združiti. TAM (Tovarna avtomobilov Maribor) bi lahko tam sklenil velik posel (sicer pa že pripravlja kooperacijo, v kateri bodo Američani prispevali stroj, naši pa sašijo), naši proizvajalci športne opreme bi pod skupno blagovno znamko prav tako lahko sodelovali ter na smučarske čevlje in smuči obesili še športna oblačila, tja bi lahko izvažali tudi male električne centrale.«

Tehnika pogajanja

Seveda na ameriški trg ni mogoče kar priti in ga osvojiti; tam je treba znati prodajati — in to so se tam učili mladi slovenski gospodarstveniki.

»V ameriškem izobraževalnem sistemu se teorija bistveno ne razlikuje od naše,« so se prepričali naši gospodarstveniki, »vendar je vse zasnovano na praktičnih primerih, ki jih morajo študenti skupaj s profesorji analizirati in najti najboljše rešitve. Tam profesorji ne predavajo ničesar, kar se v praksi ne bi moglo zgoditi. Vsi profesorji po vrsti so karseda prijazni s študenti, saj imajo prvih petnajst let profesure le enoletne pogodbe; če se ne izkažejo, najdejo šolske uprave druge, sposobnejše. Zato je vsak profesor prav razočaran, če študenti neprestano ne sprašujejo, ker menijo, da v tem primeru ne sodelujejo dovolj.« (Ta predstava je v marsičem pomanjkljiva, op. ur. AD).

Najbolj je naše študente navdušil tisti del šolanja, na

katerem se učijo pogajati. Na mednarodnem pogajalskem inštitutu morajo slušatelji ves čas intenzivno sodelovati »v drilu«, kakršnega ni niti v vojski. Tamkajšnje izhodišče je, da moraš na pogajanja priti vsaj nekoliko boljše pripravljen kot poslovni partner.

Zato ni nenavadno, da se v Ameriki učijo teh sposobnosti predstavniki malone vseh azijskih držav. Kitajci, na primer, pošljejo v zadnja leta na študij v tujino, velik del v ZDA, 20.000 ali 30.000 študentov — Slovenci pa smo poslali na trimesečni tečaj 30 ljudi, čeprav je tak in tako uspešen študij najcenejši v tej državi.

Brez obvladovanja tehnike pogajanja v tej državi ni mogoče skleniti uspešne kupčije. Uspešni managerji in pravniki so našim študentom predstavljali primere iz prakse in jih učili, kako se je treba prej vse preštudirati. Tako naredijo, na primer, celo študijo o tem, kdaj in kako je treba z eno samo sličico na televiziji predstaviti izdelek, testiranje takšne sličice pa stane kakšnih 50.000 dolarjev (medtem ko je treba za pravo študijo, katere posledica je televizijski »spot«, plačati bistveno več). Prej je treba natančno spoznati potencialnega porabnika, šele potem ga je treba vzeti v precep. Takšno testiranje pa Američani obvladajo do vseh potankosti.

Zato ponudniki izdelkov ali storitev vsak korak natančno načrtujejo, preden se ga lotijo. Tako je že zdaj dokaj natančno preštudirano, kako bo v nekaterih velikih trgovinah potekala noveletna prodaja konec letošnjega leta in kako se bodo lotili sezonskih razprodaj v tem letu.

Vse to mora vedeti, kdor hoče uspešno nastopiti na ameriškem trgu. Zato amaterji na tem področju nimajo nobenih možnosti za uspeh: izdelovalec proizvoda predstavi strokovnjakom svoj izdelek, plača kakšnih 5000 dolarjev in zve, kakšnemu segmentu kupcev naj ga nameni; če pa ti strokovnjaki izdelajo projekt, ki skorajda že zagotavlja uspeh, stane to kakšnih 25.000 dolarjev.

Trženje je obšlo Jugoslavijo

Seveda pa nimamo možnosti na uspeh, pa čeprav bi še tako dobro poznali ta trg, »dokler ne bo vsak delavec v tovarni dobro pritrdiril svoj vijak«, kot so rekli naši »Amerikanci«. Ob tem so nadrobno pripovedovali o našem yugo, ki ga v Ameriki ni moč spoznati, čeprav ga dobro poznamo z naših cest: tam je kot dirkalna formula, zlikan in natančno izdelan, čeprav ga glede na cenovno skupino kupujejo predvsem nižje tajnice, študenti in črnici — pa še je veliko reklamacij, ker je za ameriški trg še vedno premalo natančno izdelan, saj je, kot že rečeno, ameriški kupec kralj,

Ameriška ljudska medicina o medu

(Nadaljevanje s str. 7)

šanju zvečimo enkrat ali dvakrat na dan, da preprečimo ponovitev.

Kakorkoli je seneni nahod že napredoval, bo navedeno zdravljenje močno ustavilo tudi kihanje in solzenje. Kihanje se ustavi najkasneje tri dni po začetku jemanja mednega satja. Oči postanejo suhe po treh minutah, nos pa suh do petih ali šestih minutah.

Žvečenje mednega satja je (bilo) zlasti koristno za tiste, ki so delali v težkih pogojih. Znan je bil primer nekega učenca, ki je delal na farmi. Pri popoldanskem krmljenju krav je moral vreče z žitnim zdrobom sprazniti v krmilna korita. Vsakokrat, ko je to delal, mu je začelo liti iz nosu in oči. Že po enem tednu je to delo lahko opravljal brez kakršnihkoli težav.

Podobno se je dogajalo z nekim mladim fantom, ki je prav tako živel na kmetiji. Enkrat se je z žvečenjem mednega satja in pokrovčkov že po-

ki ima vedno prav in hoče za svoj denar ustrezen izdelek.

Še več: letnika 86 in 87 prodajajo zdaj tam po izdatno znižani ceni, poleg tega imajo kupci teh modelov yuga pol leta zastoj bencin — samo da naši prodajo že izdelane in izvožene avte in naredijo prostor za letošnje modele.

Tudi to kajpada plačujemo kupci Zastavinah avtomobilov v Jugoslaviji, ki moramo pač vzeti vse, kar nam ponudijo — in še veseli moramo biti, da približno sestavljen avtomobil sploh lahko kupimo za izredno visoko ceno.

Naši mladi gospodarstveniki so v ZDA tudi spoznali, kako je trženje kot stroka in kot veda Jugoslavijo preprosto obšlo: v tujini se morajo tisti naši poslovneži, ki hočejo biti uspešni v inozemstvu, naučiti te veščine. Seveda za to, kot je poudarila peterica, ki je sodelovala na svobodni katedri, ni krivo samoupravljanje: tudi naše majhno samoupravno podjetje je lahko zelo uspešno, če le ima uspešen marketing.

Ali je mogoče zdaj pričakovati, da bodo vsaj tiste delovne organizacije, katerih predstavniki so bili na šolanju v Ameriki, začele prav kmalu na veliko izvažati v to deželo?

Čeprav se je vsak od njih potrudil, da je spoznaval tudi podobna ameriška podjetja, kot je njihovo domače, in naredil — bolj sam zase in za svojo firmo kot za praktično uporabo — študijo, kakšne so glede na njegove najnovejše izkušnje možnosti za pošiljke slovenskega in jugoslovenskega blaga na ameriški trg, bo imel njihov študij učinke šele v prihodnosti, ki ni čisto blizu. Seveda pa bodo naši managerji znanje, ki so ga pridobili v ZDA, uspešno uporabili tako na ameriškem kot tudi na drugih svetovnih trgih, s katerimi njihove tvrdke že trgujejo ali bodo v bližnji prihodnosti.

zdravil. Da bi ugotovili, kako dolgo bo ob košni sezoni ostal zdrav brez žvečenja, je z žvečenjem za nekaj časa prenehal. Že po tednu dni se je stara slabost vrnila in fant je bil pravi revež. Pri ponovnem žvečenju trikrat na dan se mu je zdravje spet hitro izboljšalo.

Dr. Jarvis je imel več podobnih primerov, nekatere tudi iz Texasa v ZDA, kjer sezona cvetnega prahu traja od marca do avgusta. Tudi tu se je kot najboljše zdravljenje izkazalo žvečenje mednega satja ali pa pokrovčkov.

Lepljive snovi na popkih in smolnate snovi na drevesni skorji

Nekateri rojaki, ki so poznali študije dr. Jarvisa o ljudski medicini, so ga opozorili na lepljive snovi na rastlinskih popkih in na drevesni skorji. Nek mož mu je prinesel veliko veje omorike, ki je imela na notranji strani vse polno gumastih kapljic. Ta gumasta snov ščiti popke pri rastlinah in drevesih, rade pa jo nabirajo mravlje, čebele in ose.

Domačini so nato prišli na misel, da smolnate snovi na rastlinskih in drevesnih vejah, ki jih krave tako rade jedo, morda delujejo zdravilno, zlasti še na dihalni trakt.

Aktivne snovi je izlužilo tridnevno namakanje smolnatih rastlinskih vejic v rahlo vreli vodi. Pri tem je voda postala rjava. Precedili so jo skozi sito in močno osladili z medom. Čajna žlička te raztopine, zaužite večkrat dnevno, je zdravilno delovala na respiratorni trakt.

Na skorji jelke se pojavljajo jajčasto oblikovani mehurčki (s tekočo vsebino). Te mehurčke prebadajo z nožem in zbirajo njih vsebino. Če na dan zaužijemo trikrat po eno žličko te snovi, bo to močno zdravilno delovalo na respiratorni trakt.

Vidimo torej, da so za propolis in podobne snovi v Kanadi dobro vedeli tudi že pred dobo apiterapije, kar le še povečuje prepričanje o vrednosti teh čebeljih proizvodov.

ZAKLJUČEK

Za bralce Slovenskega čebelarja in vse tiste, ki jih zanima, jo naravna zdravilna sredstva, so v pričujočem članku prikazane razmišljanja in izkušnje, ki si jih je pri uporabi medu in drugih čebeljih pridelkov pridobil kanadski zdravnik dr. J.C. Jarvis. Knjižica, iz katere sem poglavje o medu v razumljivi obliki priredil, je izšla že leta 1958, vendar je vsebina še vedno aktualna.

(Konec)

Complete Works of IVAN CANKAR

Collectors' item. - Hard to come by. Best offer over \$150. Write to: 639 Broadway, New York City, 10012 or call (212) 475-0450.

(X)